

Ulkomaalaisvirasto

Ulkomaalaisvirasto

Vuosikertomus 2006

Vuosikertomus 2006

Sisältö

Sisältö

3 Vuosi 2006 lyhyesti	18 Kivijalat kuntoon tulevaisuutta varten
4 Laadun ja arvonluonnin vuosi	20 Tietohallinto näköalapaikalla
6 Oleskelulupahakemusten määrä hienoisessa kasvussa	22 Sähköistä asiakaspalvelua ja viestintää
8 Patrick kiittää kohti unelmiaan	23 Kuvasatoa vuodelta 2006
9 Turvapaikkahakemukset vähenivät kolmanneksella	25 Avainlukuja
11 Valintamatka pakolaisleirille avaa silmät	28 English summary 2006
12 Suomen kansalaisuutta arvostetaan	31 Svensk resumé 2006
13 Kotini on perheeni luona	34 Organisaatio
14 Tukea ja tietoa oikeusvarmaan päätöksentekoon	34 UVI lyhyesti
16 Ihmiskaupan tunnistaminen on vaikeaa mutta tärkeää	

Vuosi 2006 lyhyesti

Toimintaa leimasivat useat Ulkomaalaisviraston laajat kehityshankkeet.

Keskeisin kehittämishanke koski ulkomaalaishallinnon toiminnan vaikuttavuutta. Hankkeessa määriteltiin ulkomaalaishallinnon toimijoille yhteiset vaikuttavuusalueet, sovittiin näille painoarvot ja seurattavat mittarit.

Toiminnan laatua kehitettiin systemaattisesti hankkeessa, jossa viraston yksiköt määrittelivät keskeiset laatukriteerinsä ja kehittämiskohteensa.

Ulkomaalaisasioiden sähköisen asiankäsittelyjärjestelmän määrittely saatiin valmiiksi ja hankintapäätös tehtiin loppuvuodesta. Järjestelmä korvaa nykyisen ulkomaalaisrekisterin vuonna 2009.

Opiskelijoiden, työntekijöiden ja elinkeinonharjoittajien oleskelulupahakemukset lisääntyivät, kun taas perhesiteen perusteella olevien lupien määrä laski. Kaikkiaan vireille tuli 15 900 oleskelulupahakemusta.

Turvapaikanhakijoiden määrä väheni yli kolmanneksella. Myös maahan yksin tulevien turvapaikkaa hakevien alaikäisten määrä puolittui.

Turvapaikan sai 38 henkilöä, jotka olivat pääasiassa tsetsenejä ja irakilaisia. Oleskelulupia myönnettiin noin 600, joista tilapäisiä yli puolet. Kielteisistä turvapaikkapäätöksistä suurin osa oli ns. Dublin-tapauksia.

Kansalaisuushakemusten määrä kasvoi lähes viidenneksellä Vuoden aikana keskityttiin myös aikaisemman ruuhkan purkuun sekä palvelun parantamiseen tähtääviin kehittämishankkeisiin.

Ulkomaalaisvirasto oli aktiivisesti mukana maahanmuuttohallinnon ja ulkomaalaislainsäädännön kehittämishankkeissa, joissa esitettiin ulkomaalaislain kokonaisvaltaista remonttia.

Ulkomaalaisviraston internet-sivustolle lisättiin uusi Muuttaisinko Suomeen -palvelu, jonka avulla asiakkaat voivat testata omia edellytyksiään oleskeluluvan saantiin Suomessa.

Laadun ja arvonluonnin vuosi

Ulkomaalaisviraston toimintaa vuonna 2006 leimasivat useat keskeiset ja laajat hankkeet. Haluan lähteä liikkeelle laadun systemaattista kehittämistä koskevasta hankkeesta, sillä laatu vaikuttaa omaan työhön ja näkyy ulospäin. Laatuhanke käynnistyi kevään aikana itsearvioinneilla, joihin koko henkilöstö osallistui. Tämän jälkeen työ jatkui yksiköissä, jotka määrittelivät omat laadun kehittämiskohteensa.

Arvonluonti on kustannustehokasta vaikuttavuutta

Merkittävä asiakokonaisuus vuonna 2006 oli koko ulkomaalaishallinnon toiminnan vaikuttavuuden arviointi. Ulkomaalaishallinnossa on monta toimijaa. Me kaikki teemme tärkeää, lakisääteistä työtä, minkä yhteiskunnallista vaikuttavuutta on kuitenkin vaikea arvioida. Ulkomaalaisvirasto haluaa olla aktiivinen lenkki tässä monihallinnollisessa ketjussa.

Viraston aloitteesta toteutettiin poikkihallinnollinen projekti, jonka nimenä oli Suomen ulkomaalaishallinnon vaikuttavuuden ja arvonluonnin mittaaminen. Ulkomaalaisviraston lisäksi siinä mukana olivat sisäasiainministeriön ulkomaalaisosasto, rajavartiolaitos ja poliisi sekä ulkoasiainministeriö, työministeriö ja oikeusministeriö.

Accenturen julkisen arvonluonnin malliin (PSV) perustuvassa hankkeessa määriteltiin yhteiset ulkomaalaishallinnon vaikuttavuusalueet, sovittiin näille painoarvot ja mittarit sekä seurattiin ensimmäistä kertaa myös sitä, mitä toiminta maksaa. Arvonluonti tarkoittaa vaikuttavuutta mahdollisimman kustannustehokkaasti. Jatkossa tavoitteena on hyödyntää mallia poikkihallinnollisten ulkomaalaisprosessien tavoitteiden asettamisessa ja seurannassa sekä kehittämissuorituksen ohjaamisessa.

Vastaavaa mallia, jossa vaikuttavuus puretaan mitattaviin ja painotettuihin osatekijöihin ja kustannukset suhteutetaan toiminnan kohdejoukkoon, ei monihallinnollisissa toimintaympäristöissä ole meillä Suomessa aiemmin tehty. Maailmallakin se on melko harvinainen. Hanketta on jo esitetty useissa tilaisuuksissa, kuten kansainvälisessä arvonluontiseminaarissa Harvardissa.

Yksi suurimpia sähköistämishankkeita

Ulkomaalaisasioiden sähköisen asiankäsitteilyjärjestelmän (UMA) kaksi ja puoli vuotta kestänyt määrittelytyö saatiin kertomusvuonna loppuun. Hankintapäätös tehtiin vaativan tarjouskilpailuvaiheen jälkeen joulukuussa. UMA on tietojärjestelmän tukema ulkomaalaishallinnossa toimivien viranomaisten yhteinen asiankäsitteilyjärjestelmä, jossa poikkihallinnollisesti käsitellään kansainvälistä suojelua, maahanmuuttoa ja kansalaisuutta koskevia asioita sekä maasta poistamista ja turvaamisasioita.

Vaikka valtionhallinnon sähköistämishankkeita on vaikea asettaa suuruusjärjestykseen, UMA on epäilemättä yksi suurimpia. UMA toimii ulkomaalaishallinnon asiakkaan apuna ja toimijoiden yhteisenä työvälineenä sekä korvaa nykyisen ulkomaalaisrekisterin vuonna 2009.

Tuottavuusohjelman edellyttämä vaikea yhtälö

Valtionhallinnon tuottavuusohjelmassa Ulkomaalaisvirastolle on määriteltävä 15 prosentin henkilöstövähennys vuoteen 2011 mennessä. Yhtälö on vaikea, jos ja kun työperäinen maahan-

muutto lisääntyy, kansalaisuushakemusten määrä kasvaa emmekä tiedä, mitä turvapaikkapuolella tulevina vuosina tapahtuu.

Vuonna 2006 turvapaikanhakijoiden määrä väheni meillä niin kuin EU-maissa yleensäkin. Poikkeuksena oli ainoastaan Ruotsi, jossa turvapaikanhakijoita oli edellisvuotta enemmän. Sen sijaan opiskelijoiden ja työntekijöiden oleskelulupahakemukset sekä kansalaisuushakemukset lisääntyivät.

Lääkkeitämme tuottavuusohjelman vaatimuksiin ovat edellä mainittu UMA sekä viraston strateginen henkilöstösuunnitelma. Tuottavuusvähennys on kuitenkin selvästi yli sen, mitä on arvioitu saavutettavaksi UMAN ansiosta. Vuonna 2006 määriteltiin yksiköittäin, miten tuottavuusohjelman tavoitteeseen päästään. Ulkomaalaisviraston erityispiirre on se, että henkilöstön keski-ikä on varsin alhainen. Ratkaisuna ei näin ollen ole luonnollinen poistuma eläkkeelle siirtymisen kautta.

Ennakoivaa toimintaa arvostetaan

Ulkomaalaisviraston työhön vaikuttavat ulkoisessa toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset, ja meiltä edellytetään ennakoivaa toimintatapaa. Tehtävämme asiantuntijavirastona on seurata ja tuottaa jatkuvasti ratkaisujen pohjaksi luotettavaa maatietoa maista, joista turvapaikanhakijoita meille tulee. Tätä tietoa arvostetaan ja käytetään lisääntyvissä määrin myös sisäasiainministeriössä lainsäädännön valmistelussa ja poliittisen päätöksenteon tukena.

Tekijöille kiitos

Toimialasta johtuen Ulkomaalaisviraston toiminta on usein kriittisen tarkastelun kohteena. Monet muut virastot pääsevät tässä ehkä vähemmällä. Ulkomaalaisvirastossa työskentely voi olla henkisesti joskus hyvinkin kuormittavaa.

Olen erityisen iloinen siitä, että kaikesta huolimatta henkilöstön sairauspoissaolojen määrä väheni vuonna 2006. Tämä on tärkeä signaali. Henkilöstöstä pyrimme edelleen pitämään huolta monin eri tavoin. Henkilöstön hyvinvointi on Ulkomaalaisviraston toimivuuden edellytys.

Jorma Vuorio

ylijohtaja

Oleskelulupahakemusten määrä hienoisessa kasvussa

Oleskelulupahakemuksia Ulkomaalaisvirastoon tuli vuonna 2006 yhteensä noin 15 900. Kaikkein nopeimmin luvan saivat opiskelijat, joita hakijoista oli 3 500.

TODELLISUUDESSA Suomeen tulee tätä enemmän ulkomaalaisia opiskelijoita, koska Ulkomaalaisviraston tilastoissa eivät ole mukana EU-maista tulevat opiskelijat.

EU:n ulkopuolelta tulevien opiskelijoiden määrä on hienoisessa nousussa. Eniten oleskelulupia myönnettiin venäläisille (692), kiinalaisille (548), yhdysvaltalaisille (233), turkkilaisille (143) ja japanilaisille (100) opiskelijoille.

– Opiskelijoiden lupahakemukset ovat yleensä kunnossa, koska yliopistot ja ammattikorkeakoulut tekevät hakijoista vielä omat seulontansa. Suomessa opiskellut palasi aiemmin takaisin kotimaahansa. Nykyisen politiikan mukaan täällä opiskellut saa jäädä maahan, jos hän valmistuttuaan saa työpaikan ja elättää sen avulla itsensä. Tämä on yksi keino saada uutta koulutettua työvoimaa, johtaja **Heikki Taskinen** toteaa.

Lenkki maahanmuuttoprosessissa

Hallituksen maahanmuuttopoliittinen ohjelma korostaa työperäisen maahanmuuton tärkeyttä. – Ulkomaalaisvirasto on yksi lenkki maahanmuuton ketjussa. Me emme tee politiikkaa, mutta tehtävämme on huolehtia siitä, että maahanmuuttoprosessi sujuu joustavasti lain ja asetusten mukaan, Heikki Taskinen huomauttaa.

Myös suurin osa EU:n ulkopuolisista maista tulevien työntekijöiden oleskelulupahakemuksista tulee Venäjältä, Intiasta ja Ukrainasta. – Vaikka Venäjä johtaa tätä tilastoa, on turha kuvitella sen olevan tänne halutun työvoiman reservimaa. Venäjä tarvitsee pian väkensä, koska syntyvyys on siellä laskussa ja talous nousussa. Venäjää itseäänkin uhkaa työvoimapula.

Kaksivaiheinen menettely on mutkikas

Työntekijän oleskelulupien myöntämisessä noudatetaan kahdenlaisia menettelytapaa. Toiseen niistä liittyy työvoimapolitiittinen harkinta.

Tässä kaksivaiheisessa menettelyssä Ulkomaalaisvirasto tekee lupapäätöksensä vasta työhallinnon työvoimapolitiittisen harkinnan jälkeen. Harkinta on keskitetty valtakunnallisesti Tampereen ja Lappeenrannan työvoimatoimistoihin sekä Uudenmaan työlupayksikköön. Ulkomaalaisvirasto myöntää ensimmäisen luvan, ja jatkoluvan myöntää poliisi. Kaksi-

vaiheista menettelyä edellyttäviä hakemuksia Ulkomaalaisvirastoon tuli 3 900 vuonna 2006.

– Toivomuksemme on, että hankalasta kaksivaiheisesta menettelystä päästään ja prosessia nopeutetaan lainsäädäntöä yksinkertaistamalla, Heikki Taskinen toivoo.

Ilman työvoimapolitiittista harkintaa työntekoon oikeuttava oleskelulupa on nykyisinkin mahdollista saada. Kyseeseen tulevat kuitenkin vain tietyt ammatit tai ammattialat, kuten huippuasiantuntija, tutkija, valmentaja ja urheilija. Työnteon perusteella EU:n ulkopuolelta tulevien maiden kansalaisille myönnettiin kaikkiaan noin 5 000 lupaa.

Paluumuuttojono kutistui

Paluumuuttaja-käsite tarkoittaa entisiä Suomen kansalaisia ja heidän jälkeläisiään sekä entisen Neuvostoliiton alueelta peräisin olevia ns. inkerinsuomalaisia.

Entisen Neuvostoliiton alueelta tulevien inkerinsuomalaisen paluumuuttojonossa oli enimmillään noin 21 000 henkilöä, lähinnä Venäjällä, ja Virosta tulevien jonossa noin 5 000 henkilöä. – Jonoja on päivitetty ja perattu. Nyt Venäjältä Suomeen haluvia on jonossa vielä kuitenkin yli 10 000 henkilöä. Sen sijaan virolaisten muuttojono purettiin vuonna 2006. Muuttohalukkuus Virosta on hiipunut Viron liittyttyä EU:hun ja yleisen elintason kohoamisen myötä, Heikki Taskinen mainitsee.

Inkerinsuomalaisten jonoa on lyhentänyt myös se, että hakijalta edellytetään paluumuuttovalmennukseen osallistumista ja asuntoa Suomessa sekä päähakijalta Suomen kielen taitoa.

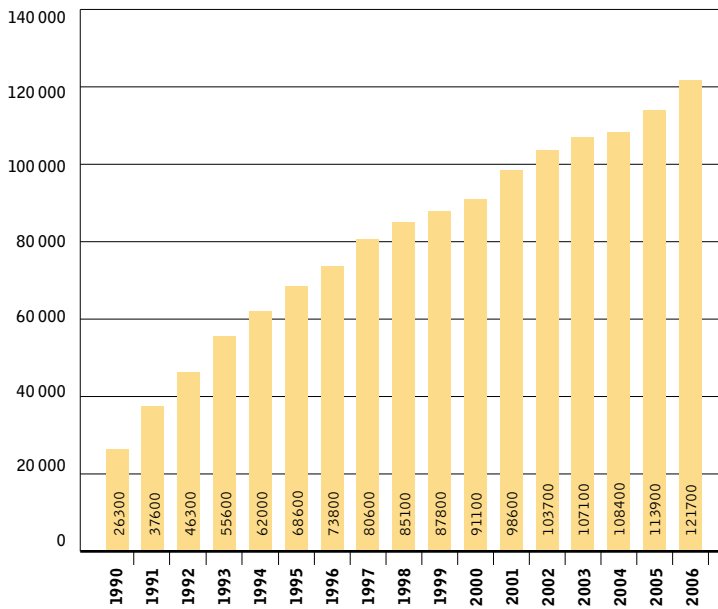
Perhesidehakemuksista hyväksytään valtaosa

Merkittävä oleskelulupien hakemusr ryhmä ovat perhesidehakemukset, vaikka määrä väheni vuodesta 2005. Perhesidehakemuksia tuli Ulkomaalaisvirastoon kaikkiaan 5440, joista 128 oli pakolaisperustaisia. Suurin osa niistä hyväksyttiin, sillä noin 80 prosenttia vuonna 2006 ratkaistuista hakemuksista oli myönteisiä.

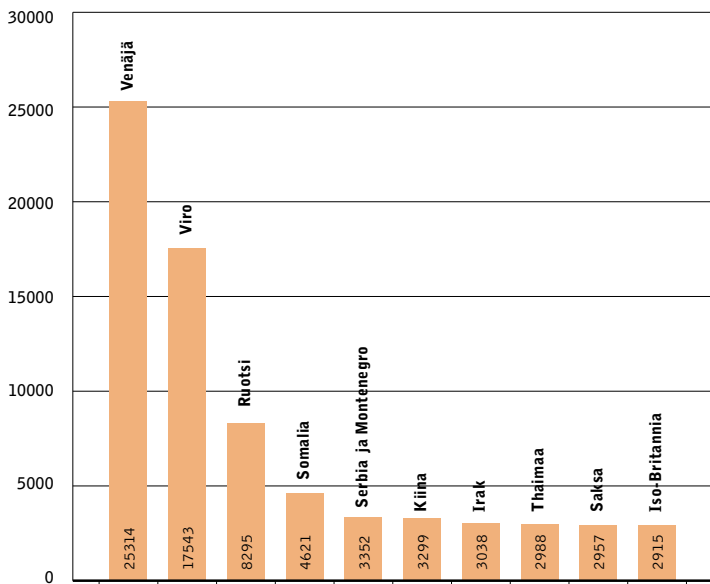
– Jos kyse on ulkomaalaisesta perheenjäsenestä, asia kuuluu meille. Jos taas kyseessä on Suomen kansalaisen ulkomaalainen perheenjäsen, asian ratkaisee paikallispoliisi silloin, kun hakija on tullut maahan viisumilla tai viisumivapaasti. Myös EU-kansalaisten perhesideasiat kuuluvat paikallispoliisin ratkaisovaltaan.

Normaalien perhesidehakemusten keskimääräinen käsittelyaika oli noin 3,5 kuukautta ja pakolaistaustaisten noin 12 kuukautta. Pakolaistaustaisten perhesidehakemusten osalta Heikki Taskisen mukaan suurin pulma ja aikaa vievin asia on asiakirjojen puuttuminen.

Ulkomaalaiset Suomessa 1990–2006

Ulkomaalaiset Suomessa: Suurimmat ryhmät

– Tällöin pyrimme selvittämään tilannetta haastatteluilla. Somalialaisten haastatteluja on tehty Addis Abebassa Etiopiassa. Tarvittaessa käytämme myös DNA-testauksia, mutta ne vievät aikaa ja rahaa.

Patrick kiittää kohti unelmiaan

Kenialainen Patrick Rotich muutti Suomeen vuonna 2005. Kotimaassa aloitettu juoksuharjoittelu toi nuoren miehen tänne ensin kilpailuihin ja sittemmin vakituisesti. Suomessa Patrick sai toteuttaa myös toisen pitkäaikaisen haaveensa ja opiskella lähihoitajaksi.

PATRICK ROTICH syntyi Siwossa, pienessä kenialaisessa kylässä Nandin maakunnassa. Kotimaassaan hän kävi koulua lukioon asti ja harrasti pitkän matkan juoksua, kenialaisten kansallisurheilua.

Juoksu toi Patrickin myös Suomeen. Lukioaikoinaan hän oli kiinnostunut maantieteestä ja tapasi tässä yhteydessä Keniassa harjoitusmatkallaan olevan suomalaisen juoksijan. Tuttavuus poiki kutsun saapua Suomeen kilpailemaan.

Patrickin ensikosketus Suomeen oli kesällä 2002. Yhdessä muutaman muun kenialaisen juoksijan kanssa hän osallistui pitkille matkoille useissa eri kilpailuissa ympäri Suomen.

– Saavuin kesäkuussa, hieman ennen juhannusta. Ensimmäinen mielikuvani oli valtava valoisuus: oli lähes keskiyö, ja yhä valoisaa. En ollut koskaan eläissäni nähnyt moista! Toinen asia, jonka huomasin, oli kaupunkien puhtaus.

Koulutus on avain tulevaisuuteen

Muutettuaan pari vuotta sitten Suomeen, Patrick sai myös mahdollisuuden hankkia itselleen ammatin. Hän kertoo, että Keniassa opiskelu on hyvin kallista, eikä hänellä olisi ollut siihen varaa. Nyt hän opiskelee toista vuotta lähihoitajaksi Espoon ammattikoulutusyhtymä Omniassa.

– Koen, että koulutus on avain menestykseen ja parempaan tulevaisuuteen kaikkialla maailmassa. Se on elinikäinen investointi, johon kannattaa panostaa, sillä se turvaa tulevaisuuden senkin jälkeen, kun esimerkiksi urheilu-ura on väistämättä ohi.

Lähihoitaja oli alusta pitäen Patrickin unelma-ammatti. Kutsumuksen myötä opinnot ovat sujuneet hyvin, eikä ongelmia ole ilmennyt.

– Haluan auttaa ihmisiä. Koen elämän ja sen ylläpitämisen todella tärkeäksi ja siksi valitsin hoitoalan. Suomessa koulutusjärjestelmä on erinomainen, ja esimerkiksi suhteet opettajien ja opiskelijoiden välillä ovat todella hyvät.

Työtä ja unelmia

Tällä hetkellä Patrick suorittaa lapsiin ja nuoriin kohdistuvaa työharjoitteluaan espoolaisessa päiväkodissa. Juoksu-treenausta on päivittäin ja keväästä lähtien tulevat vielä kilpailumatkat päälle. Lisäksi Patrick ansaitsee taskurahoja osa-aikatyössä.

– Vapaa-aikaa ei juuri ole, kaikki aika menee opiskeluun ja harjoitteluun. Juoksun ja opiskelun myötä olen kuitenkin saanut sekä itseni ikäisiä että vanhempia suomalaisia ystäviä, joiden kanssa viihdyn erinomaisesti, hän kertoo.

Ensi kesänä Patrick kilpailee jo SM-tasolla, päämatkoinaan 3000 ja 5000 metriä.

– Tulevaisuudessa unelmani on valmistua lähihoitajaksi ja päästä työhön. Haluan tarjota palvelujani ja auttaa kaikkia apua tarvitsevia. Toinen unelmani on päästä juoksussa kansainväliselle huipulle. Töitä tehdään, katsotaan miten käy.

Turvapaikkahakemukset vähenivät kolmanneksella

Vuonna 2006 Suomesta haki turvapaikkaa 2 324 henkilöä lähes 80 eri maasta. Hakijoiden määrä laski edellisvuoteen verrattuna yli kolmanneksella. Turvapaikkahakemusten ennätysvuonna 2004 hakijoita tuli yli 3 800.

JOHTAJA Esko Repo selittää tätä osin EU:n laajenemisella, osin maailman tapahtumilla. – Turvapaikanhakijoiden määrän ennustaminen on hankalaa. Vain kiintiöpakolaisten vuotuisen määrän tiedämme etukäteen.

Turvapaikkaa Suomesta hakivat edelleen eniten bulgarialaiset, lähinnä Bulgarian romanit. Seuraavaksi eniten hakijoita tuli Irakista, Serbia ja Montenegrosta, Venäjältä, Valko-Venäjältä ja Afganistanista.

Turvapaikan sai yleisimmin tsetseni

Vuonna 2006 päätöksen hakemukseensa sai 2 386 turvapaikanhakijaa. Turvapaikan saaneista 38 henkilöstä 20 oli venäläisiä, käytännössä tsetsenejä sekä 12 irakilaisia. Oleskelulupia myönnettiin 580:lle, joista tilapäisiä lupia 299.

Kielteisen turvapaikkapäätöksen sai 1 481 hakijaa. Heistä oli ns. Dublin-tapauksia 873. Näiden hakijoiden turvapaikkahakemusta ei tutkittu aineellisesti Suomessa, vaan heidät palautettiin toiseen, hakemuksen tutkimisesta vastuussa olevaan unionin jäsenvaltioon. Nämä henkilöt olivat yleensä hakeneet turvapaikkaa tätä ennen jo jostain muusta EU-maasta ja saaneet kielteisen päätöksen.

Yksin tulevista alaikäisistä valtaosa on poikia

Myös maahan yksin tulevien turvapaikkaa hakevien alaikäisten määrä puolittui vuonna 2006. Turvapaikkaa haki nyt 112, vuotta aiemmin 220 alaikäistä. Oleskelulupa myönnettiin 100:lle.

Yksin tulevista lapsista valtaosa oli poikia ja suurin osa iältään 16–17-vuotiaita. Nuorimmat turvapaikanhakijat olivat alle 5-vuotiaita. Lapsia tuli eniten Afganistanista, Somaliasta, Angolasta ja Irakista.

Esko Repo kuvaa ongelmaksi ilman papereita olevan alaikäisen iän määrittämisen. – Ikää voidaan selvittää esimerkiksi ranneluista, mutta tulos ei ole tarkka. Olemme käyneet iänmäärittämisestä keskusteluja asiantuntijoiden kanssa ja pyrkineet löytämään ratkaisuja ongelmiin. Tähän kaipaamme myös lainsäädäntöä, hän painottaa.

Vuoden 2006 joulukuussa eduskunnan päätöksen mukaisesti ulkomaalaislakiin lisättiin uudet säännökset tiedonsaantioikeudesta turvapaikkamenettelyssä sekä ilman huoltajaa

Ulkomaalaisia joudutaan myös karkottamaan

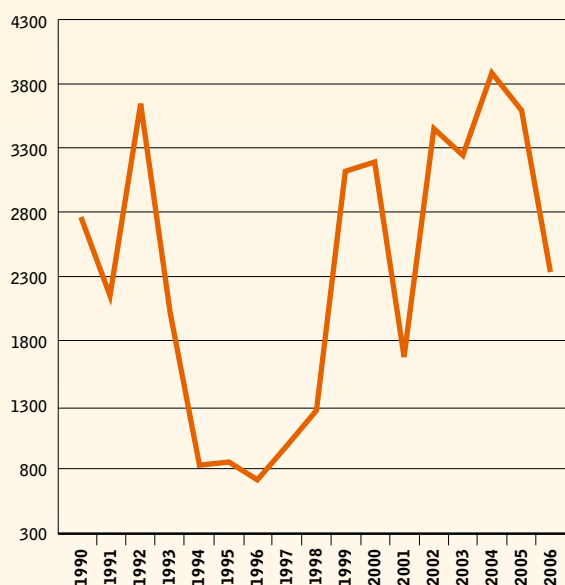
SUOMESTA KARKOTETAAN vuosittain melko vähän ulkomaalaisia. Karkottamisasiaa tulee yleensä vireille poliisin esityksestä. Pääasiallinen peruste maasta karkottamiselle on ulkomaalaisen syyllistyminen rikoksiin Suomessa. Ketään ei kuitenkaan palauteta alueelle, jossa hänen henkensä on vaarassa tai hän voi joutua epäinhimillisen tai ihmisarvo loukkaavan kohtelun kohteeksi.

Kertomusvuonna runsaasti huomiota herättivät useisiin ja toistuviin rikoksiin syyllistyneiden somalialaisten karkottamispäätökset. Päätökset eivät kuitenkaan tulleet kertomusvuonna lainvoimaisiksi, koska niistä valitettiin eikä valituksia ehditty vielä vuoden 2006 aikana ratkaista.

KARKOTUSESITYKSET JA -PÄÄTÖKSET 2004–2006

	2004	2005	2006
Esitykset	102	126	129
Päätökset			
- ei karkoteta	51	52	40
- karkotetaan	89	71	61

TURVAPAIKANHAKIJAT 1990–2006

olevan alaikäisen turvapaikanhakijan vanhemman tai muun tosiasiallisen huoltajan jäljittämistä. Helmikuussa 2007 voimaan tulevan muutoksen mukaan vastuu jäljittämistä on Ulkomaalaisvirastolla.

Lakimuutokseen valmistauduttiin lähes koko kertomusvuoden kestäneen hankkeen avulla, jonka rahoitti Euroopan pakolaisrahasto ERF. Tavoitteena oli kehittää toimivat käytännöt vanhempien jäljittämiseen, hakea yhteistyökumppaneita sekä kokeilla jäljittämistä käytännössä. Hankkeen avulla saatiin hyödyllistä tietoa ja uusia näkökulmia sekä tuntumaa jäljittämiseen.

Kohtaamisia kasvokkain

Ulkomaalaisvirasto kohtaa kasvokkain jokaisen turvapaikanhakijan, jonka hakemus tutkitaan aineellisesti Suomessa. Suomesta turvapaikkaa hakeva jättää ensin hakemuksen rajaviranomaiselle tai poliisille. Tämän jälkeen asian käsittely siirtyy Ulkomaalaisviraston turvapaikkayksikölle, joka puhuttelee hakijan ja tekee asiassa päätöksen. Vuoden 2006 loppuun saakka yksikön nimi oli alueyksikkö. Yksikkö toimii Helsingissä, Lappeenrannassa ja Kuhmossa.

Hajautettua toimintaa helpottaa lokakuussa 2006 käytöön otettu videotulkkausjärjestelmä. Esko Repo arvioi säästöksi tulkkausta kohden vähintään 200 euroa tapauksessa, jolloin turvapaikanhakija ja turvapaikkapuhuttelija ovat Lappeenrannassa ja tulkki Helsingissä. Videojärjestelmää käytetään myös koulutuksessa ja neuvotteluissa.

Turvapaikkapuhuttelussa hakija esittää oman kertomuksensa ja perusteensa häneen kohdistuneesta vainosta ja oikeudenloukkauksista. Ratkaisija vertaa kertomusta saatavilla olevaan luotettavaan lähdeaineistoon, arvioi kertomuksen uskottavuutta sekä tekee päätöksen hakijan kansainvälisen suojelun tarpeesta. Samalla tutkitaan myös muut oleskeluoikeuden myöntämisperusteet.

Jos hakijalle ei voida myöntää turvapaikkaa eikä oleskelulupaa muullakaan perusteella, hänet määrätään käännytettäväksi kielteisen päätöksen yhteydessä. Vuoden 2006 aikana myönnettiin kuitenkin 316 tilapäistä oleskelulupaa turvapaikanhakijoille, koska hakijoiden poistaminen kotimaahansa ei tosiasiallisesti ollut mahdollista. Nämä hakijat olivat Afganistanista, Irakista ja Somaliasta.

Kiintiöpakolaisia Thaimaasta ja Turkista

– Kiintiöpakolaisten valinnassa toimimme vuonna 2006 viiveellä. Suomen pakolaiskiintiö oli 750 henkilöä. Yleensä 10 prosenttia tästä määrästä otetaan hätätapauksina pape-
reiden perusteella, Esko Repo mainitsee.

– Vuonna 2006 kohdentamispäätös siitä, minne pakolaisleireille mennään ja mistä otetaan, viivästyi. Tästä syystä teimme vain kaksi valintamatkaa. Marraskuussa kävimme Thaimaan pohjoisosassa, mistä otettiin myanmarilaisia ja joulukuussa Turkissa, mistä otettiin useampia eri kansallisuksia. Kiintiöpakolaisia valittiin valintamatkoilta ja hätätapauksina kertomusvuonna 661 henkilöä. Kiintiöstä täyttämättä jäänyt osa, 89 henkilöä, tulee otettavaksi hätätapauksina vuoden 2007 alussa.

Tehoa turvapaikkamenettelyyn EU-tasolla

Vuonna 2006 Ulkomaalaisvirasto toteutti Euroopan pakolaisrahaston ERF:n pääosin rahoittaman hankkeen, jossa prosesseja kehittämällä pyrittiin parantamaan turvapaikkamenettelyn tehoa ja laatua koko EU:n tasolla. Keskeinen osuus hankkeessa oli myös Dublin-menettelyn kehittämisellä. Tuloksia on jo esitelty monilla kansainvälisillä foorumeilla. Hankkeen loppuraportti julkaistaan vuoden 2007 alussa.

Vuonna 2006 toteutettiin myös EU:n rahoittama, Romanian ulkomaalaisviranomaisten kouluttamiseen keskittyvä Phare Twinning -hanke. Lisäksi valmisteltavana oli vuonna 2007 alkava kaksivuotinen Turkin viranomaisten kouluttamisprojekti ja turvapaikkajärjestelmän rakentamishanke. Sen tavoitteena on nostaa turkkilaisten yleistä turvapaikka- ja ihmisoikeustietoisuutta sekä näin vähentää turkkilaisten turvapaikanhakijoiden määrää Euroopassa.

Valintamatka pakolaisleirille avaa silmät

Pohjois-Thaimaahan suuntautuneelle kiintiöpakolaisten valintamatkaan marraskuussa 2006 osallistui kahdeksan henkilöä. Heistä neljä oli Ulkomaalaisvirastosta ja neljä työministeriön hallinnon-alalta. Matka suuntautui Pohjois-Thaimaahan.

– **NELJÄNÄ TYÖPARINA** haastattelimme pakolaisia Ban Mai Nai Soin -leirillä. Leiri sijaitsee 20 kilometrin päässä kaupungista nimeltä Mae Hong Sun, jonne matka maastureilla kestää tunnin. Järjestimme kaksi maainfoa Suomen olosuhteista, kertoo tällä ja useilla muillakin valintamatkoilla mukana ollut ylitarkastaja **Ritva Laakso-Liukkonen**.

Yleensä valintamatkalla on mukana myös suojelupoliisi. Suomen EU-puheenjohtajuuskauden vuoksi supo ei nyt voinut irrottaa resursseja kahden viikon matkaan, vaan antoi lausuntonsa papereiden perusteella.

Kaikki haastateltavat valitse ja nimeää kansainvälinen pakolaisjärjestö UNHCR. Tällä matkalla haastateltiin yli 400 pakolaista. Oleskelulupa myönnettiin 376 pakolaiselle.

Uteliaan ystävällinen tunnelma

Ban Mai Nai Soin -leirillä on noin 17 500 asukasta. Kaikki leiriläiset ovat oppositiossa olevia myanmarilaisia. Suurin osa kuuluu karenni/kayah -ryhmään, osa moniin muihin ryhmiin. Ryhmien kielet eroavat toisistaan, joten tulkkeja tarvittiin useita. Tulkit olivat leiriläisiä, ja heidän kanssaan puhuttiin englantia.

Leiri on erittäin hyvin organisoitu. Leiriläiset itse pitävät yllä järjestystä, ja leiriläisistä koostuva leirikomitea antaa vihkitodistukset ja muut "viralliset" dokumentit. Leiri kouluttaa omat opettajansa ja tuomarinsa, ja sairaanhoito ja koulutusjärjestelmät toimivat hyvin. Tavaraa sinne tuovat avustusjärjestöt. Leiriläiset voivat tehdä myös pienimuotoista bisnestä esimerkiksi kauniilla käsitöillään.

– Tunnelma tällä leirillä erosi selvästi esimerkiksi Saudi-Arabian pakolaisleirin jännittyneistä tunnelmista muutaman vuoden takaa. Siellä sotilaat pitivät yllä tiukkaa kuria ja järjestystä. Ban Mai Nai Soin -leiriläisten lähes itsehallintoa muistuttava tila sai aikaan sen, että tilanne oli rauhallinen ja tunnelma uteliaan ystävällinen, Ritva Laakso-Liukkonen vertaa.

Kaikkien takana traaginen tarina

Ritva Laakso-Liukkonen toteaa kaikkien valintamatkaan osallistuneiden olleen vakuuttuneita siitä, että nämä ihmiset ovat todella kansainvälisen suojelun tarpeessa.

Osa leirillä asuvista myanmarilaisista oli tullut alueelle jo vuosia sitten ja rakentanut kodikseen bambumajan. He olivat joutuneet jättämään kotinsa Burman sotilaiden hyökätessä. Sotilaat veivät talot ja tavarat, polttivat kylät, tappoivat kotieläimet ja alistivat asukkaat kantajikseen.

Haastatteluissa näihin kauhuihin ei menty kovin syvälle, koska haastatteluolosuhteissa ei ollut mitään äänieristystä. Monella olisi varmaan ollut enemmänkin kerrottavaa kuin vain "sotilaat tulivat ja veivät kaiken".

Suomen kansalaisuutta arvostetaan

Suomen kansalaisuus kiinnostaa entistä enemmän Suomeen muuttaneita ulkomaalaisia. Vuonna 2006 Suomen kansalaisuutta haki lähes 4 300 henkilöä. Hakijoita oli noin 18 prosenttia edellisvuotta enemmän.

– **KANSALAISUUDEN** voi saada hakemuksen lisäksi myös ilmoituksen perusteella. Ilmoitustyyppejä on 11, mukana myös entiset Suomen kansalaiset ja heidän jälkeläisensä, joka on suurin ilmoitusryhmä. Ilmoituksia heiltä tuli lähes 2 400, johtaja **Tiina Suominen** sanoo.

Kansalaisuushakemuksia tekivät eniten venäläiset. Seuraavina olivat irakilaiset, iranilaiset, somalialaiset ja virolaiset. Kansalaisuusilmoituksia taas tuli eniten entisiltä Suomen kansalaisilta ja heidän jälkeläisiltään maista, joihin suomalaiset ovat lähteneet siirtolaisiksi. Kärjessä ovat nykyiset Ruotsin, USA:n, Kanadan, Australian ja Venäjän kansalaiset. Ilmoituksia tuli lähes 60 valtiosta.

Kansalaisuushakemuksia koskevista päätöksistä 87 prosenttia oli myönteisiä. Kansalaisuusilmoitusten ryhmässä kielteisten päätösten osuus oli vain alle kaksi prosenttia.

Siirtymäkausi ulkosuomalaisille, maksuhelpotus sotaveteraaneille

Vuonna 2003 voimaan tullessa kansalaisuuslaissa hyväksyttiin laajasti monikansalaisuus (kaksoiskansalaisuus). Lain mukaan entiset Suomen kansalaiset ja heidän jälkeläisensä voivat saada takaisin Suomen kansalaisuuden ilmoituksesta 31.5.2008 saakka. Vuoden 2006 loppuun mennessä kansalaisuus oli myönnetty yli 7 500 entiselle Suomen kansalaiselle tai hänen jälkeläiselleen. Ulkosuomalaisia on informoitu eri yhteyksissä siirtymäajasta. Asia on tärkeä, sillä siirtymäajan päätyttyä Suomen kansalaisuuden saaminen ei ulkomailta asuvalle enää onnistu, painottaa Tiina Suominen.

– Edustajamme osallistui ulkoasiainministeriön Pohjois-Amerikan edustustoille järjestämään koulutustilaisuuteen, jollaisia järjestetään säännöllisesti. Ulkomaalaisviraston osuutena oli kertoa siirtymäajasta. Edustustojen väki tuntee kyllä nämä asiat, mutta heillä on aina myös kiperiä kysymyksiä, joihin yhdessä haetaan ratkaisua, Tiina Suominen toteaa.

Suomen itsenäisyyden 90-vuotisjuhlan kunniaksi sisäasiainministeriö päätti, että Suomen kansalaisuuden menettäneet sotaveteraanit saavat kansalaisuuden ilmoituksen perusteella maksutta vuoden 2007 alusta alkaen.

Sotaveteraaneilla tarkoitetaan Suomen armeijassa vuosina 1939–1945 kutsuttuna, määrättyinä tai vapaaehtoisena

Suomen sotiin osallistuneita. Muilta aikuisilta kansalaisuusilmoituksesta peritään 240 euroa.

Vaativat tapaukset alta pois

– Ratkaisimme vuonna 2006 yli 6 600 erilaista kansalaisuusasiaa. Kansalaisuushakemusten ja ilmoitusten lisäksi tehtäviimme kuuluvat myös kansalaisuusaseman määrittämiset ja tiedustelut. Ratkaisujen määrä ei ole kovin iso, koska keskityimme hankalimpiin ja vanhimpiin tapauksiin. Ratkaistuista hakemuksista vähän yli 1 000 oli aiemman ruuhkan purkua, Tiina Suominen kertoo.

Keskimääräinen kokonaiskäsittelyaika, jossa on mukana myös muun viranomaisen tarvitsema ja lisätietojen hakemiseen käytetty aika, on kansalaisuushakemuksissa noin vuosi ja yhdeksän kuukautta. – Kun nyt keskityimme vanhempiin, vaativiin tapauksiin, aikaa kului enemmän. Uudet, tuoreemat tapaukset vievät luonnollisesti vähemmän aikaa. Kansalaisuusilmoitusten käsittelyaika on noin 60 vuorokautta.

Asiakaspalvelu tapetilla

– Ruuhkanpurun ohella meillä pyöri myös projekteja, joiden avulla pyrimme parantamaan palveluamme kansalaisuusasioissa. Yksikön sisäisessä kansalaisuushakemusprojektissa kolmelle kokeneelle ratkaisijalle annettiin työrauha keskittyä hakemusten käsittelyyn. Heidät vapautettiin tietyksi ajaksi muuan muassa henkisesti varsin kuormittavaksi koetusta puhelinpalvelusta, ja heillä oli korotetut tulostavoitteet. Tämä projekti on toiminut hyvin.

– Toisen hankkeen teimme yhdessä viraston muiden substanssiyksiköiden kanssa. Kehitimme ja yhdenmukaistimme yhdessä talon sisäistä käytäntöä kansalaisuusaseman määrittämiseksi. Annoimme myös koulutusta muille yksiköille

Tiina Suominen mukaan asiakaspalvelu oli vuonna 2006 tapetilla monella tapaa. – Perustimme sisäisen asiakaspalvelutyöryhmän, joka kehittää yksikön asiakaspalvelua kokonaisuudessaan – niin käyntipistettä, puhelinpalvelua kuin myös kirjallista viestintää vastaanottajan kannalta entistä paremmin ymmärrettäväksi. Teimme myös sähköisen esitteen tärkeistä yhteystiedoista Suomen kansalaiselle.

Ulkomaalaisviraston laajassa laatuhankeessa yksiköt tekivät laatusuunnitelman ja valitsivat kehittämiskohteet. Tiina Suominen kertoo kansalaisuusyksikön valinneen kehittämiskohteeksi töiden organisointiin liittyvän motivoinnin. – Tämä osoittautui kuitenkin niin vaikeasti konkretisoitavaksi, että muutimme sen muotoon 'keskustelukuluttuurin parantaminen'.

Kotini on perheeni luona

Belgradin taideyliopistosta valmistunut Rozalia Janovic tuli Suomeen 80-luvun lopulla suorittamaan jatko-opintoja. Tänä päivänä Janovicin sydän ja perhe ovat Suomessa. “Tunnen, että olen todella kotona”, taiteilija hymyilee vastasyntynyt poikansa sylissä.

ROZALIA JANOVIC on sekä taiteilijana että ihmisenä oman tiensä kulkija. Töidensä päämateriaalina hän on jo useiden vuosien ajan käyttänyt pergamenttinahkaa.

– Pergamentin ilmaisulliset mahdollisuudet ovat uskottoman hienot ja vähän tutkitut. Se on ihanan joustava, läpikuultava ja veistoksellinen materiaali, joka tavallaan vietteli minut.

Unkaria äidinkielenään puhuva Janovic on kotoisin Vojvodinasta, Serbian pohjoisosasta, aivan Unkarin rajalta. Hänen isänsä on unkarilainen, äiti kroatialainen.

– Lapsuuttani on leimannut tietty ulkopuolisuus; en ole koskaan kuulunut enemmistön edustajiin. Nuorempana monikulttuurisuus tuntui joskus jopa haitalliselta mutta sittemmin olen ymmärtänyt, mikä rikkaus se on.

Suomeen Janovic tuli vuonna 1988, sekä sattuman että tietoisien valinnan kautta.

– Olen aina ollut kiinnostunut Suomesta ja opiskelin suomen kieltä jo Jugoslaviassa. Valmistumisen jälkeen halusin lähteä ulkomaille, ja Suomi tuntui oikealta paikalta. Täällä ihmiset ovat hiljaisia mutta suorapuheisia ja rehellisiä, Janovic kertoo.

Suomessa taiteilija opiskeli Taideteollisessa korkeakoulussa ja työskenteli myös Arabian tehtailla. Hän toimi pitkään Kuopion muotoiluakatemiassa keramiikan ja kuvallisen ilmaisun lehtorina. Nykyään Janovic asuu taiteilijamiehensä ja kahden pienen poikansa kanssa Vuosaaren taiteilijatalossa Helsingissä.

Taide on universaalia

Janovic on koulutukseltaan keraamikko, mutta viime vuosina hän on toteuttanut itseään pääasiassa muotoilijana ja kuvanveistäjänä. Töissään hän kuvaa ihmisen, luonnon ja teknologian suhdetta. Taide herättää myös moraalisia ja eettisiä kysymyksiä.

– Samalla kun ihminen on osa luontoa, on luonto vääjäämättömästi ja lähtemättömästi aina ihmisessä. Teknologiasta ihminen on muovannut itselleen voimakkaan luonnosta erottumisen apuvälineen.

Eräs Janovicin töistä, pergamentista muotoiltu läpikuultava imuri on ripustettu hänen kotinsa seinälle. Malli työhön saatiin kolmevuotiaalle pojalle ostetusta lasten imurista.

– Lasten maailma on koko ajan ympärilläni ja hyödynnän taiteessani sitä mitä näen. Luonnonmukainen pergamentti herättää elottoman esineen henkiin, samalla tavoin kun eloton lelu saa elämän lapsen leikeissä, kuvailee Janovic teoksen syntyprosessia.

Töistä on myös ekologinen lataus. Janovicin ajattelussa ihminen on luontokappale, joka elää samassa maailmassa eri rotujen ja lajien kanssa.

– Nykymaailmassa ihmisen ja luonnon harmoninen symbioosi unohtuu itsekkäiden elämäntapojen alle. Kukaan ei kuitenkaan pääse pakoon globaaleja ilmiöitä. Myös taiteeni teemat ovat univesaaleja sillä ne voivat koskettaa ketä tahansa missä tahansa, Janovic pohtii.

Janovicin synnyinmaa, Jugoslavia, on nykyisin Serbia. Yhteydet kotiin säilyvät elossa olevan isän ja veljen kautta.

– Minulle ihmiset ovat yhtä kuin paikka. Mieheni ja lapseni ovat Suomessa, joten täällä on myös kotini, Janovic kiteyttää.

Tukea ja tietoa oikeusvarmaan päätöksentekoon

Ulkomaalaisviraston päätöksenteon tulee olla yhdenmukaista ja oikeusvarmaa. Päätöksentekoa tukevat oikeuspalvelun juristit ja lähtömaatietoa tuottavat maatietopalvelun tutkijat.

– **OIKEUSPALVELUN JURISTIT** toimivat substanssiryksiköiden ja ylijohtajan oikeudellisina neuvonantajina, suunnittelevat ja toteuttavat oikeudellista koulutusta ja valmistelevat ulkomaalaislain oikeudellisia soveltamisohjeita. Kaikilla juristeillamme on kokemusta myös käytännön päätöksenteosta, johtaja **Jaana Vuorio** kertoo.

– Maatietopalvelun tutkijoilla on taas monipuolinen koulutus sekä hyvät valmiudet hankkia ja tuottaa tietoa turvapaikanhakijoiden lähtömaista. Monet heistä ovat myös oleskelleet näissä maissa

– Mielenkiintoinen on myös yhden työntekijämme vetämä projekti turvapaikkapäätöksenteon ja taloon tulevien turvapaikkaesittelijöiden perehdyttämisen ja koulutuksen kehittämisestä. Projektissa kansainväliseen turvapaikkatyöhön tulevat käyttävät sähköistä oppimisympäristöä. Opetusmaailmasta tuttu käytäntö istuu hyvin koko ajan sähköistyvään virastoomme, Jaana Vuorio toteaa.

Ulkomaalaislaki remonttiin

– Työmme on myös ulkomaalaislain kehittämistarpeiden tunnistamista ja esille tuomista EU:sta tulevien direktiivien täytäntöönpanon yhteydessä. Seuraamme aktiivisesti sitä, miten kohta kolme vuotta voimassa ollut ulkomaalaislaki on toiminut ja kokoamme siihen liittyviä muutostarpeita. Kesäkuussa julkaistiin työryhmän loppuraportti Sisäasiainministeriön strategia maahanmuuttohallinnon ja ulkomaalaislainsäädännön kehittämiseksi (SM:n julkaisu 30/2006).

– Raportissa esitetään meidän mielestämme aivan oikein, että ulkomaalaislaki on otettava tarkasteluun kokonaisvaltaisesti. Ulkomaalaislaissa on 215 pykälää, joista 80:een raportissa ehdotetaan muutoksia. Ei enää riitä, että lakiin tehdään EU-direktiivien täytäntöönpanon yhteydessä pienempiä teknisiä uudistuksia.

Jaana Vuorion mukaan uutta tarkastelua ja läpikäyntiä vaativia asiakokonaisuuksia ovat esimerkiksi perhesiteitä ja työntekijän oleskelulupajärjestelmää koskevat säännökset.

Tulossa poikkihallinnollisia soveltamisohjeita

Sisäasiainministeriön kansliapäällikkö asetti kesäkuussa 2006 ulkomaalaisasiain ohjetyöryhmän, jossa myös Ulkomaalaisvirasto on mukana.

– Esimerkiksi oleskelulupahakemukset jätetään ulkomaalaislain mukaan ulkomailla edustustoon ja Suomessa paikallispoliisille. Tämän jälkeen Ulkomaalaisvirasto ratkaisee ensimmäiset oleskeluluvat, lukuun ottamatta Suomen kansalaisen perheenjäsenen hakemuksia, kun hakija on Suomessa. Viimeksi mainitut samoin kuin kaikki jatkoluvat ratkaisee puolestaan paikallispoliisi, joka myös rekisteröi EU- ja ETA-kansalaiset. Kaiken lisäksi Ulkomaalaisvirasto voi ulkomaalaislain perusteella ottaa ratkaistavakseen myös paikallispoliisille kuuluvia asioita.

– On tärkeää, että kaikki toimivat yhdenmukaisesti, koska verkosto on monimutkainen ja toimijat soveltavat osin samoja pykäläiä. Ulkomaalaisasiain ohjetyöryhmän alatyöryhmissä pohditaankin nyt sitä, millä alueilla tarvitaan poikkihallinnollisia soveltamisohjeita. Ulkomaalaisvirastoa tämä työllistää vuonna 2007 todella paljon.

Valituslupa koskee isoja asioita

Ulkomaalaisvirastolla on ulkomaalaislain perusteella mahdollisuus hakea valituslupaa korkeimmalta hallinto-oikeudelta. Tätä voidaan käyttää hankittaessa ennakkopäätöstä hanklaan soveltamisongelmaan tai tilanteissa, joissa eri hallinto-oikeuksien ratkaisukäytännöt vaihtelevat. Aiemmin valituslupan hakemiseen oli oikeus vain ulkomaalaisella itsellään. Valituslupamahdollisuuden antaminen Ulkomaalaisvirastolle herätti keskustelua ja jopa epäilyjä mahdollisesta valituslupatehtailusta.

Jaana Vuorio korostaa, että valituslupaa voidaan hakea lähinnä vain periaatteellisissa kysymyksissä tai jos kyseessä on oikeuskäytäntöjen yhdenmukaisuus. Valituslupahakemusia on nykyisen ulkomaalaislain voimassa ollessa tehty keskimäärin yksi kuukaudessa. Niissä oikeuskysymyksiä ovat olleet mm. lapsen etu tilanteessa, kun hän on solminut avioliiton selvästi alaikäisenä kulttuuritaustasta johtuen, tosiasiallisen perhe-elämän viettämiseen liittyvät epäselvyydet, oleskeluluvan myöntäminen muille kuin ydinperheen jäsenille (lähinnä isovanhemmille) ja karkottamisharkinta tilanteissa, joissa ulkomaalainen on syyllistynyt Suomessa vakaviin rikoksiin.

Maatietoa moneen käyttöön

Maatietopalvelu hankkii, tuottaa ja analysoi lähtömaatietoa varsinkin maista, joista Suomeen tulee turvapaikanhakijoita ja muita maahanmuuttajia. Tutkijat selvittävät erityisesti maiden poliittista, yhteiskunnallista ja ihmisoikeustilannetta. Oman viraston tarpeiden lisäksi tietoa tuotetaan muille päättäjille ja viranomaisille sekä kansainväliseen käyttöön.

Maatietoa hankitaan ja päivitetään YK:n pakolaisjärjestön UNHCR:n raporteista, ulkoasiainministeriöstä ja muilta viranomaisilta, edustustoista, yliopistoista, ihmisoikeus- ja kansalaisjärjestöiltä sekä sähköisistä lähteistä. Tutkijat tekevät myös tiedonkeruumatkoja, vaihtavat tietoja muiden maiden maatietopalvelujen kanssa, ja heillä on käytössään hyvät kansainväliset verkostot.

Kaikkea saatavilla olevaa tietoa turvapaikanhakijan lähtömaan tilanteesta tarvitaan päätettäessä, myönnettäessä hakijalle kansainvälistä suojelua sekä muussa loppuharkinnassa. Tietoa tarvitaan myös silloin, jos kyseessä on maastakarkoitus esimerkiksi törkeiden rikosten vuoksi. Periaatteena on, että ketään ei palauteta maahan, jossa hänen henkensä on uhattuna tai hänen ihmisoikeuksiaan loukataan.

Maalinjaukset ohjaavat, mutta eivät sido

Oikeuspalvelun valmisteleminen maalinjauksen tarkoituksena on ohjata päätöksentekoa, ei sitoa sitä. – Tuomme linjauksissa esiin kaikki mahdolliset näkökohdat. Emme pimitä tietoa, emme pyri manipuloimaan emmekä ota kantaa yksittäisiin tapauksiin. Turvapaikkapäätöksen tekee turvapaikkayksikkö saamansa fakta-aineiston ja hakijan haastattelun perusteella, Jaana Vuorio painottaa.

– Vuonna 2006 keskityimme tiiviisti etenkin Afganistaniin, Irakiin ja Somaliaan. Tilanteet näissä kolmessa maassa kehittyivät vuoden mittaan niin nopeasti, että tietoja oli päivitettävä jatkuvasti. Somalian osalta aloitimme kesällä viikoittaisen uutisseurannan. Seurasimme aktiivisesti myös Sri Lankan, Valko-Venäjän ja Libanonin tilannetta.

Ihmiskaupan tunnistaminen on vaikeaa mutta tärkeää

Kesällä 2006 ulkomaalaislakiin lisättiin säännökset ihmiskaupan uhrin oleskeluluvasta ja harkinta-ajasta. Ylitarkastaja Berit Kiurun mukaan poikkeuksellista tässä on se, että minkään muun rikostyyppin uhreille ei ole olemassa vastaavaa sääntelyä, vaikka sellaista tarvittaisiinkin.

IHMISKAUPPA voi liittyä prostituutioon tai seksiteollisuuteen. Se voi olla nais-, lapsi- ja jopa elinkauppaa, tai työvoiman hyväksikäyttöä ja pakkotyötä.

Berit Kiuru oli vuonna 2006 mukana useissa ihmiskauppaa koskevissa hankkeissa, koulutuksissa ja työryhmissä. Hän kiittelee hyvää yhteistyötä viranomaisten kesken ja pitää tärkeänä sitä, että tässä työssä on nyt mukana myös kansalaisjärjestöjen edustajia.

Ihmiskauppaa säännellään monin tavoin

Suomessa ihmiskauppaa koskevat rangaistussäännökset lisättiin rikoslakiin vuonna 2004. Rikosten tutkinnasta vastaavat poliisi ja rajatarkastusviranomaiset. Myös kotouttamislakiin on tehty ihmiskaupan uhrin auttamisjärjestelmään liittyviä muutoksia, joita valmisteltiin vuoden 2006 aikana. Ihmiskaupan uhrin auttamisesta vastaa työministeriö.

Ihmiskaupan uhrin harkinta-ajasta päättää poliisi tai rajatarkastusviranomaiset. Harkinta-ajan tarkoituksena on, että uhri voi tänä aikana toipua kokemuksistaan ja saa neuvoja jatkosta. Uhrille ensimmäisen oleskeluluvan antaa Ulkomaalaisvirasto. Lupa on lähtökohtaisesti tilapäinen ja edellyttää yhteistyön tekemistä viranomaisten kanssa rikollisten kiinni saamiseksi. Jos uhri on erityisen haavoittuvassa asemassa, hänelle voidaan myöntää jatkuva oleskelulupa, joka ei edellytä yhteistyön tekemistä.

Rajanveto muuhun rikollisuuteen vaikeaa

Haasteita aiheuttavat Berit Kiurun mukaan ihmiskaupan tunnistaminen ja eri rikosten väliset rajanveto-ongelmat. Hyvin lähellä ihmiskaupan rikosoikeudellista tunnusmerkistöä ovat törkeä paritus, törkeä laittoman maahantulon järjestäminen (ihmissalakuljetus) sekä kiskonnantapainen työsyryntä. Näitä rikoslajeja voitaneen kutsua ihmiskaupan kaltaiseksi rikollisuudeksi.

Uudet pykälät aiheuttivat pohdintaa siitä, miten ne soveltuvat käytäntöön. – Ensinnäkin kaikki mahdolliset ihmiskaupan uhrin eivät ole laittomasti maahan tulleita. Uhrilla voi olla esimerkiksi työntekijän oleskelulupa, jolloin ei tarvita

toista oleskelulupaa. Tämä on yksi osasy siihen, että uuden lain tultua voimaan on ihmiskaupan vuoksi ensimmäisen puolen vuoden aikana myönnetty vasta yksi lupa. Tosin useita epäilyksiä ihmiskaupasta on jo ollut.

– Uhrilla voi myös olla tiettyyn työnantajaan sidottu oleskelulupa, ja hyväksikäyttäjä on juuri tämä työnantaja. Tällöin on perusteltua myöntää uusi oleskelulupa, jolloin uhri voi siirtyä toisen työnantajan palvelukseen.

– Ulkomaalaislain uudet harkinta-aikaa ja oleskelulupaa koskevat pykälät perustuvat EU:n ns. uhridirektiiviin, joka koskee kolmansien maiden kansalaisia. Jos uhri onkin EU-kansalainen, hänen on rekisteröitävä oleskeluoikeutensa poliisilaitoksella, ja ihmiskaupan uhrin oleskelulupa on vasta toissijainen vaihtoehto.

Pohtimista Berit Kiurun mukaan aiheutti myös todistajan suojeleminen, jota koskevaa lainsäädäntöä olisi Suomessa kehitettävä kokonaisvaltaisesti. – Voihan olla, että ihmiskaupan uhrin sijasta tai lisäksi suojeleminen tarvitsee myös ihmiskaupparikosoikeudenkäynnin todistajaa. Uusista pykälästä ei löydy erityissuojaa todistajalle, joskin ulkomaalaislaista löytyy tähän muita ratkaisuja.

Silmät ja korvat auki!

Tietoa ihmiskaupasta on vaihdettu vuoden 2006 aikana monen eri toimijan kesken. – Nyt on tärkeää, että eri tahot alkavat kiinnittää huomiota oikeisiin asioihin ja tunnistaa ihmiskaupan uhreja. Toivomus koskee niin sairaaloiden poliiklinikoita kuin etnisissä ravintoloissa kiertäviä työsuojeluviranomaisiaakin, Berit Kiuru painottaa ja viittaa myös seksuaalipalvelujen käyttäjiin, jotka voivat edesauttaa toiminnallaan ihmiskauppaa ja muuta rikollisjärjestöjen toimintaa.

Kivijalat kuntoon tulevaisuutta varten

Ulkomaalaisviraston hallinnossa vuosi 2006 oli täyttä tulevaisuuteen valmistautumista. Merkittävä työllistäjä oli ensinnäkin PALKE, eli vuoden 2006 alussa toimintansa Joensuussa aloittanut sisäasiainhallinnon palvelukeskus. Työtä teetti myös vuoden alusta voimaan astunut tilivirastouudistus. Sen mukaan Ulkomaalaisvirasto menetti itsenäisen asemansa tilivirastona.

– TILIVIRASTOUUDISTUKSESSA 17 tilivirastoa yhdistettiin yhdeksi virastoksi. Tämä edellytti paljon uutta, nopealla aikataululla tehtyä ohjeistusta. Luonnollisesti myös itse toiminta osana tilivirastoa vaati totuttelua, johtaja **Kaarina Koskinen** toteaa.

PALKE toi paljon uutta

PALKE edellytti virastolta kolmen erilaisen tietojärjestelmän käyttöönottoa. – Käyttöönottotyö on tehty normaalin rutii- nin ohella, eikä se ole oikeastaan näkynyt muualla talossa. Kesäkuussa otimme käyttöön Personec-F-henkilöstö -palkkahallinnointijärjestelmän. Kaikki henkilöstö- ja palkkatiedot tarkistettiin ja siirrettiin uuteen järjestelmään. Työ vei noin kolme kuukautta. Asiakkuus PALKE:n kanssa alkoi ostolas- kujen osalta syyskuussa, Kaarina Koskinen kertoo.

– Seuraavaksi otettiin käyttöön sähköinen laskunkierrä- tys eli Rondo ja marraskuussa vielä Piski, joka on sähköinen työajan seuranta kustannuslaskennan pohjaksi. Valmistau- duimme vuoden aikana myös neljännen eli Persona-Travel -matkanhallintajärjestelmän käyttöön vuoden 2007 alusta.

PALKE merkitsi myös valmistelutöitä teknisen puhelin- välityksen keskittämiseksi Kajaaniin. Ulkomaalaisviraston puhelinvälitystoiminta siirtyi Kuhmosta Kajaanissa toimivan yhteyspalveluyksikön hoidettavaksi vuonna 2008. Nykyiset asiakaspalvelutehtävät jäävät kuitenkin edelleen Kuhmoon, jossa joudutaan vastaamaan mitä erilaisimpiin ulkomaalais- hallinnon kysymyksiin. Koska virasto haluaa tarjota asiak- kailleen hyvää ja asiantuntevaa palvelua, kuhmolaiset kut- suttiin ”vierihoitoon” pääpaikalle Helsinkiin, eli tutustumaan käytännön työhön ja saamaan oppia monista lainopillisista ongelmista.

Ajankohtainen asiakirjahallinto

Kesällä 2006 Ulkomaalaisviraston hallintoyksikköön perus- tettiin asiakirjahallinnon tulosalue. – Tämän rooli on mer- kittävä, kun siirrymme kokonaan sähköiseen maailmaan.

Ulkomaalaisvirastosta tulee arkistonmuodostaja koko ulko- maalaishallinnon osalta.

Asiakirjahallinnon tulosalue käy läpi kaikkien tulosityksi- köiden asiakirjojen julkisuusasteen, säilyttämisaajat ja -paikat sekä vastuuhenkilöt Asiakirjojen säilyttämisaajat voivat vaih- della muutamasta viikosta pysyvään säilyttämiseen. Tulosalue myös päättää, voiko tietoa asiakirjasta antaa ulkopuolisille kysyjille, joita on eläkelaitoksista yksityishenkilöihin. Kyselyjä asiakirjoista tulee lähes päivittäin, yleisimmin viranomaisilta.

Tuottavuutta tavoitellaan

Valtion tuottavuusohjelmassa tuottavuutta ja tehokkuutta tavoitellaan vähentämällä vuoteen 2011 mennessä 9 600 henkilöä. Ulkomaalaisvirastolle tästä on jyvitetty 33 henkilön vähennys, mikä on tehtävä niin, että toiminnan tuottavuus ei laske. Tähän pyritään keskittämällä hallinnon tukitoimia sisäasiainhallinnon palvelukeskukseen sekä sähköistämishank- keilla, joilla vähennetään henkilöstön riippuvuutta proses- seista.

Sisäisen valvonnan rooli korostuu

Talousarviolain ja -asetuksen muutos muutama vuosi sitten aiheutti sen, että toimintakertomukseen tulee nyt johdon vahvistuslausuma. Ylijohtaja vastaa allekirjoituksellaan siitä, että sisäinen valvonta on kunnossa ja toiminta laillista.

– Vuonna 2006 valmistelimme ja veimme eteenpäin tähän liittyvää ja tämän varmistavaa sisäisen valvonnan ohjeistusta. Sisäisen valvonnan roolia käsiteltiin myös johtoryhmässä, Kaarina Koskinen sanoo.

Työtyytyväisyys nousussa

Ulkomaalaisviraston henkilöstö on keski-ikältään nuorempaa kuin valtionhallinnossa yleensä ja varsin korkeasti koulutet- tua. Koulutusindeksi vuonna 2006 oli 5,6, ja se on edellisvuo- desta hieman noussut. Lokakuussa tehdyn työtyytyväisyysbar- ometrin mukaan tyytyväisyys oli jonkin verran parantunut edellisvuodesta. Yleisimmät tyytymättömyyden syyt olivat hieman vähentyneet ja toisaalta työhön innostuminen ja työn ilo hieman kasvaneet.

– Työtä vuonna 2006 aiheutti työterveyspalvelujen tuotta- jan vaihtuminen. Henkilöstön tiedot siirrettiin uudelle pal- velujen tuottajalle. Samalla varmistettiin, että Kuhmossa ja Lappeenrannassa työskentelevä viraston väki saa vastaavan- laisen ja samantasoisien palvelun, henkilöstöjohtaja **Marjatta Parviainen** toteaa.

Ulkomaalaisvirasto sai Valtiokonttorilta Kaiku-määrärahaa työhyvinvointihankkeeseen, jonka nimenä oli Asiakaspalvelun parantaminen työnohjauksen kautta. Ulkopuolinen työnohjaaja veti touko-marraskuussa koulutuksen, johon osallistui 64 henkilöä kahdeksassa ryhmässä.

UPJ toi uuden toimintakulttuurin

Vuosi 2006 oli merkittävä uuden palkkausjärjestelmän (UPJ) käyttöönotossa. UPJ:n mukaisia palkkoja alettiin maksaa helmikuussa 2006. Marjatta Parviaisen mukaan tämä oli melkoinen ponnistus, ja siirtymäkausi on osittain edelleen menossa.

UPJ merkitsi uutta toimintakulttuuria myös esimiehille. Nämä joutuivat ottamaan kantaa oman henkilöstönsä palkkaan ja tekemään tulos- ja kehityskeskustelujen pohjalta arviot henkilökohtaisesta suoriutuvuudesta. Ulkomaalaisviraston työtehtävät luokitellaan nyt vaatavuuden perusteella. Palkanlisä voi enimmillään olla jopa 50 prosenttia palkasta.

Henkilöstö sai tammi-helmikuussa tietoonsa oman tehtävänsä vaatavuuden ja palkkasumman, ja heille jäi mahdollisuus olla siitä eri mieltä työnantajan kanssa.

– Kevään aikana arviointiryhmä käsitteli 66 erimielisyysilmoitusta. Arviointiryhmä ei tee päätöstä, vaan valmis-

telee asian ylijohtajan ratkaistavaksi. Ryhmä on tarkoitettu pysyväksi, se seuraa tilannetta ja tekee palkkausjärjestelmää koskevia kehitysehdotuksia, Marjatta Parviainen kertoo.

Osaamispääomaa ja jalkauttamista

– Kaksivuotisen johtamisen erityisammattitutkinnon JET suoritti loppuun 11 esimiestehtävissä eri puolilla organisaatiota työskentelevää henkilöä. Henkilöstö- ja muutosjohtamiseen sekä vaikeiden tilanteiden hallintaan valmentavaa koulutusta järjestettiin kertomusvuonna johtavassa asemassa työskenteleville ja johtoryhmätyöskentelyä jäntevöitettiin.

Viraston laaja-alaista osaamista pyritään kasvattamaan myös osaamiskartoitusten avulla. Vuonna 2006 vuorossa oli kansalaisuusyksikkö. Syksyllä valmistunutta osaamiskarttaa hyödynnetään yksikön seuraavan vuoden tulos- ja kehityskeskusteluissa. Kehittämisvälineiksi tarkoitettuja osaamiskartoituksia jatketaan myös muissa yksiköissä.

Marjatta Parviainen haluaa nostaa esiin vielä arvotyön. Yksiköt vastasivat tammikuussa 2006 vahvistettujen Ulkomaalaisvirastojen arvojen jalkauttamisesta. Arvoja käsiteltiin laajasti niin yksiköiden tulos- ja kehityskeskusteluissa kuin viraston intranet-sivuilla.

Tietohallinto näköalapaikalla

Ulkomaalaisviraston tietohallinnon keskeisin hanke vuonna 2006 oli valmistautuminen useiden viranomaisten yhteiseen ulkomaalaisasioiden sähköiseen asiankäsittelyjärjestelmään UMAan. Järjestelmässä käsitellään poikkihallinnollisesti kansainvälistä suojelua, maahanmuuttoa ja kansalaisuutta koskevia asioita sekä maasta poistamista ja turvaamisasioita.

– **UUOSI 2006** meni asioiden tarkentamiseen, tarjouspyynnön tekemiseen ja kilpailuttamiseen. Hankintapäätös tehtiin joulukuussa. UMA on tarkoitus ottaa käyttöön vuonna 2009, tietohallintojohtaja **Vesa Hagström** kertoo.

Tarjouspyynnöt jätettiin keväällä, ja vastausaikaa annettiin yli kolme kuukautta. Kun kyseessä on miljoonaluokan hanke, tarjouspyyntökin oli laajuudeltaan lähes 2 000-sivuisen. – Meillä tehty alkutyö oli arvokas mutta välttämätön, koska pyysimme kiinteähintaisia tarjouksia, hän sanoo.

Käyttöarvo ennen näyttöarvoa

Valtiovaraministeriö suunnittelee ottavansa UMA-hankkeen yhdeksi erikoisseurantahankkeekseen. Suuren tuottavuushankkeen etenemisen lisäksi halutaan seurata myös sitä, olisiko siitä mallia muille. – Olemme tässä hyvin avoimia. Otamme oppia muista valtion sähköistämishankkeista, jos niissä luodut ratkaisut sopivat meille ja ovat kustannustehokkaita. Ja sama toisinpäin: jos jotain toimintamalleja hankkeestamme voi soveltaa laajempaan käyttöön, niin se sopii meille.

– Hyvätkin näyttävän sähköisen palvelun taustalta saattaa joskus paljastua isoakin puutteita. UMA lähtee siitä, että myös kaikkien taustaprosessien pitää olla kunnossa, Vesa Hagström painottaa

Turvallisuutta biometrian avulla

Vuotta 2006 leimasi myös kaksi biometriaan liittyvää uudistusta. Ulkomaalaisviraston ja poliisin myöntämistä pakolaisen matkustusasiakirjasta ja muukalaispassista tuli elokuussa biometrisiä asiakirjoja eli biopasseja. Tietosivun sisällä olevaan mikrosiruun on tallennettu asiakirjan tietosivulla näkyvät kasvokuva, henkilötiedot ja asiakirjan tiedot. Siruun on myös liitetty asiakirjan väärinkäyttöä vähentäviä turvatoimintoja. Hanke edellytti yhteensovitusyötä poliisin tietojärjestelmien kanssa.

Toinen uusi asia oli kuvallinen oleskelulupatarra. – Nostimme oleskelulupien turvatasoa lisäämällä niihin korkeat

laatuvaatimukset täyttävän valokuvan. Myös kaikille alaikäisille lapsille otettiin joulukuun alusta käyttöön kuvallinen oleskelulupatarra. Tarra vähentää mahdollisuuksia kuljettaa lapsia laittomasti rajan yli ja ehkäisee myös mahdollista lapsikauppaa.

Kuvatarrauudistus kuulostaa yksinkertaiselta muutokselta, mutta operaationa se koski lähes 200 viranomaispistettä kotimaassa ja ulkomailla. Kuvatarra on otettu kattavasti käyttöön, sillä joulukuun aikana kuvallisia oleskelulupatarroja oli tulostettu jo noin 2 500.

Tietoturva on jokaisen juttu

Vesa Hagström korostaa aktiivisuuden tärkeyttä tietoturvasioissa, mutta haluaa samalla päivittää mielikuvan tästä termistä. – Tietoturva on käsitteenä vahvasti teknologisoitu, ja vastuu siitä on helppo siirtää tekniikan piikkiin. Kyse on kuitenkin huolellisesta työstä ja jokaisen vastuusta omista toimistaan.

Tähän liittyen Ulkomaalaisvirastossa tehtiin vuonna 2006 varsin kattava riskikartoitus. Eri yksiköistä valitut 30 henkilöä pantiin miettimään viraston toimintaan liittyviä riskejä. Esiin nousseet noin 150 riskiä analysoitiin, luokiteltiin ja tehtiin suunnitelmat tärkeimpien riskien poistamiseksi tai vähentämiseksi.

– Riskikartoitus on tarkoitus uusida kerran vuodessa. Kun riskien seuraaminen on jatkuva toiminto, sitä ei koeta enää fakkityyppiseksi toiminnaksi, Vesa Hagström korostaa.

– Otimme vuonna 2006 käyttöön sisäasiainhallinnon yhteisen sähköisen virkamiehen asiointikortin. Sitä käyttämme ensimmäisessä vaiheessa virkamiehen vahvaan tunnistamiseen, eli sillä kirjaudutaan työasemalle ja tarpeen vaatiessa salataan sähköposti. Jos kortti katoaa tai hajoaa, se ilmoitetaan sulkulistalle, eikä sitä voi käyttää väärin. Kortin käyttöaste on Ulkomaalaisvirastossa ollut hallinnonalan parhaimpia, vaikka myös varajärjestelmä, eli tunnuksen ja salasanan käyttö on vielä voimassa.

Tilastoinnin murrosvuosi

Kulunut vuosi oli myös tilastoinnin kehittämisen murrosvuosi, koska tietohallinto valitsi yhdeksi keskeiseksi kehittämiskohdeksi tilastojen laadun parantamisen.

– Kehitimme tilastointia, seurantaa ja raportointia. Tuotamme tietoa oman viraston tarpeisiin ja ulkomaalaishallinnon muille toimijoille. Tilastoinnin yhdenmukaisuutta ja laatua parannettiin sekä järjestelmiä että myös sisältöjä kehittämällä.

Tietohallinto ”toiminnan iholle”

Vesa Hagström kiittelee Ulkomaalaisviraston olevan edelläkävijä siinä, että tietohallintoa ei ole lokeroitu omaksi laatikokseen vaan nivottu talon muihin prosesseihin. – Tietohallinnon tehtävänä on tukea ja kehittää talon toimintaa. Sen oikea paikka on ”toiminnan iholla”, hän sanoo.

– Signaalit siihen, että pörssiyritysten IT-governance -tyyppinen toiminta lisääntyy myös valtionhallinnossa, ovat vahvat. Tietohallinnolle tämä merkitsee osaamisen laajentamista teknisestä substanssiosaamiseen

– Tämän puolesta puhuu myös se, että sisäasiainhallintoon ollaan perustamassa yhteistä tietotekniikan palvelukeskusta. Keskus hoitaa aikanaan kaikki ne tietohallinnolliset perustoiminnot, jotka voidaan tuottaa yhteisinä palveluina. Tällöin virastojen ja laitosten omat tietohallinnot voivat keskittyä substanssiin eli ydintoimintoihin, mikä taas ei yhteisenä palveluna onnistuisi.

Sähköistä asiakaspalvelua ja viestintää

Ulkomaalaisviraston sähköistä asiakaspalvelua ja viestintää kehitettiin edelleen vuonna 2006. Virastolla on kolme verkkosivustoa: Internetsivu www.uvi.fi, ulkomaalaishallinnossa toimivien viranomaisten käyttöön tarkoitettu ekstranetsivu Manu ja intranetsivu Suvi.

Uusia palveluja Internetiin, Manu laajenee

Internet-sivuille lisättiin vuonna 2006 uusi Muuttaisinko Suomeen -palvelu, jonka avulla asiakkaat voivat testata omia edellytyksiään oleskeluluvan saantiin Suomessa. Sivuille koottiin myös Tärkeitä yhteystietoja Suomen kansalaiselle sähköisenä esitteenä. Sysäyksen tähän antoivat monet virastoon tulevat tiedustelut, joissa kysytään kaikkea mahdollista kansalaisuuteen liittyvää - aina varusmiespalvelusta verotukseen ja eläkeasioihin.

Internet-sivuille lisättiin myös uusia tietosivuja matkustusasiakirjoista ja oleskeluluvista sekä sivut au-paireille ja opiskelijoille.

Viranomaiskäytössä olevan ekstranet-sivusto Manun käytettävyyttä parannettiin monin eri tavoin. Kertomusvuonna tehtiin päätös sisäasiainhallinnon ulkomaalaisasioita koskevien ohjeiden viemisestä keskitetysti Manuun.

Sähköisiä palveluja käytetään

Viraston www.uvi.fi -sivuilla kävi vuoden 2006 kolmella ensimmäisellä neljänneksellä jo lähes 115 000 käyttäjää. Ylivoimaisesti suosituimpia olivat lomakesivut. Tietosivuista suosituimpia olivat kansalaisuudesta, työnteosta, opiskelusta ja perheasioista kertovat sivut.

Muuttaisinko Suomeen -palvelun käyttäjätutkimuksen mukaan palvelu näyttää tavoittavan maahanmuuttajat ja vastaavan heidän tietotarpeisiinsa. Palvelua käytetään 2 600 kertaa/kuukausi. Suurin osa käyttäjistä hakee Suomesta oleskelulupaa, on hakijan Suomessa asuvia perheenjäseniä tai työnantajia. 86 prosenttia käyttäjistä koki palvelun erittäin tai melko hyödylliseksi. Palvelun merkittävä käyttäjäryhmä ovat myös muut viranomaiset.

Kuvasatoa vuodelta 2006

JETtien juhla

Vuonna 2006 johtamisen erikoisammattitutkinnon (JET) suoritti loppuun 11 uvilaista. Syyskuussa Ulkomaalaisvirasto ja Väestörekisterikeskus järjestivät jettiläisille yhteiset valmistumisjuhlat. Juhlissa puhuivat molempien virastojen ylijohtajat Jorma Vuorio ja Hannu Luntiala.

JET-koulutus vastaa noin 40 opintoviikkoa, ja sen suorittaminen vie noin kaksi vuotta. Koulutukseen kuuluu lähiopetuspäiviä, käytännön oppimistehtäviä työpaikalla ja johtamistaidon näyttöjä.

Kansalaisuustyöryhmä koolla kesäkuussa

Kansalaisuustyöryhmän puheenjohtaja Tiina Suominen kutsui kesäkuussa 2006 ryhmän jäsenet ja muita sidosryhmiä vaihtamaan kuulumisia ja kuulemaan Ulkomaalaisviraston sähköisistä palveluista. Vieraille esiteltiin sähköistä Tärkeitä yhteystietoja Suomen kansalaiselle -palvelua, Suomen kansalaiseksi -palvelua sekä ekstranet Manua.

Vuonna 2004 perustettu Kansalaisuustyöryhmä käsittelee kansalaisuuteen liittyviä ohjeistus-, tiedotus- ja yhteistyöasioita. Ulkomaalaisviraston lisäksi siinä edustettuina ovat ulkoasiainministeriö ja edustustot, Väestörekisterikeskus, maistraatit, poliisi, rajavartiolaitos, Pääesikunta ja Siviilipalvelukeskus.

Kunniakas kymmenes sija Unkarissa

Ulkomaalaisviraston jalkapallojoukkue osallistui seitsemänteen Euroopan maahanmuuttovirastojen jalkapalloturnaukseen, joka järjestettiin syyskuussa 2006 Debrecenissä Unkarissa. Turnauksen avasi Unkarin oikeusministeri. Uvilaiset saavuttivat kahdenkymmenen joukkueen sarjassa kunniaakaan kymmenennen sijan.

Oktoberfest

Lokakuussa järjestettiin jo perinteinen Helsingin ulkomaalaispoliisin ja Ulkomaalaisviraston yhteinen vapaamuotoinen sidosryhmätillaisuus Oktoberfestin merkeissä. Juhlapaikkana oli tällä kertaa UVI:n kirjasto. Ohjelmaakaan ei juhlilta puuttanut, kun karaoketajurit esittivät parastaan.

Avainlukuja | Nyckeltal | Key Figures

TOIMINTAMENOT VERKSAMHETSKOSTNADER OPERATING EXPENSES 1000 €		2004	2005	2006	
Nettomenot Nettoutgifter Net expenditure		11 850	13 576	11 828	
Tulot Intäkter Revenue		2 415	2 505	3 068	
Bruttomenot yhteensä Bruttoutgifter Gross expenditure		14 265	16 081	14 896	
Suomessa pysyvästi asuvat ulkomaalaiset Fast bosatta utlänningar i Finland Aliens permanently resident in Finland		108 424	113 925	121 739	
KÄSITTELYAJAT BEHANDLINGSTIDER PROCESSING TIMES*		2004	2005	2006	2005/2006 MUUTOS %
1.	Oleskelulupa Uppehållstillstånd Residence permits	33	67	77	10
2.	Turvapaikkahakemukset Asylansökningar Asylum applications	168	97	131	34
3.	Oleskeluluvat - perheside (pakolaiset) Uppehållstillstånd - familjeband (flyktingar) Residence permits - family ties (refugees)	519	353	366	13
4.	Käännättäminen Avvisning Refusals of entry	12	8	11	3
5.	Karkottaminen Utvisning Deportation	376	397	286	-111
6.	Pakolaisen matkustusasiakirjat Resedokument för flykting Refugee travel documents	87	140	116	-24
7.	Muukalaispassit Främlingspass Aliens passports	207	137	122	-15
8.	Kansalaisuushakemukset Medborgarskapsansökningar Citizenship applications	937	551	656	105
9.	Kansalaisuusilmoitukset Medborgarskapsanmälningar Citizenship declarations	77	55	59	4
10.	Kansalaisuusaseman määrittäminen ja tiedustelut Förfrågan om medborgarskap Citizenship inquiries*	182	252	90	-162
<p>* Ensimmäiset ratkaisut. Aika on kaikkien hakemusten keskimääräinen käsittelyaika vuorokausina, vuonna 2006. Första beslut. Behandlingstiden är ett genomsnitt i dygn för alla beslut som fattats under året 2006. First decisions. The processing time is an average in days for all decisions made in 2006.</p>					

Avainlukuja | Nyckeltal | Key Figures

HAKEMUKSET ANSÖKNINGAR APPLICATIONS	2004	2005	2006	2005/2006 MUUTOS %
1. Oleskeluluvat Uppehållstillstånd Residence permits	16 585	19 372	18 079	-7
2. Turvapaikka Asyl Asylum	2 864	2 684	1 829	-32
3. Oleskeluluvat - perheside, pakolaiset Uppehållstillstånd - familjeband, flyktingar Residence permits - family ties, refugees	231	176	128	-27
4. Oleskeluluvat, pakolaishiintö Uppehållstillstånd, flyktingkvota Residence permits, refugee quota	384	697	496	-29
5. Käännyttämisasiat Avvisning Refusals of entry	3 105	2 557	1 960	-23
6. Karkotusesitykset Utvisning Deportation	103	128	124	-3
7. Pakolaisen matkustusasiakirjat Resedokument för flykting Refugee travel documents	1 409	1 544	1 470	-5
8. Muukalaispassit Främlingspass Aliens passports	2 068	2 156	2 270	5
9. Takaisinottoasiat (sis. Dublin) Återtagande ärenden Requests to take back				
- Suomelle tehdyt takaisinotto- ja vastaanottopyynnöt Begäran om återtagande och mottagning som framställts till Finland Requests to take back and take charge made to Finland	456	420	335	-20
- Suomen tekemät takaisinotto- ja vastaanottopyynnöt Begäran om återtagande och mottagning som framställts av Finland Requests to take back and take charge made by Finland	1 566	1 263	903	-29
- Suomen tekemät tiedustelut Förfrågningar som gjorts av Finland Inquiries made by Finland	512	439	393	-10
- Suomelle tehdyt tiedustelut Förfrågningar som gjorts till Finland Inquiries to Finland	606	651	223	-66
10. Kansalaisuushakemukset Medborgarskapsansökningar Citizenship applications	2 004	2 533	2 900	14
11. Kansalaisuusilmoitukset Medborgarskapsanmälningar Citizenship declarations	2 515	2 306	2 357	2
12. Kansalaisuusaseman määrittäminen ja tiedustelut Förfrågan om medborgarskap Citizenship inquiries	990	987	1 384	34
Yhteensä Sammanlagt Totally	37 726	37 913	34 810	-8

Avainlukuja | Nyckeltal | Key Figures

PÄÄTÖKSET HAKEMUKSIIN AVJORDA ANSÖKNINGAR DECISIONS ON APPLICATIONS		2004	2005	2006	2005/2006 MUUTOS %
1.	Oleskeluluvat Uppehållstillstånd Residence permits (sis., ink., inc. 2-3)	16 399	16 975	18 094	7
2.	Turvapaikka Asyl Asylum	3 581	2 447	2 409	-2
3.	Oleskeluluvat - perheside, pakolaiset ja näihin rinnastettavat Uppehållstillstånd - familjeband, flyktingar Residence permits - family ties, refugees	315	183	478	161
4.	Oleskeluluvat pakolaiskiintiössä Uppehållstillstånd, inom flyktingkvota Residence permits, within the refugee quota	507	612	200	-67
5.	Käännättämispäätökset Avvisning Refusals of entry	3 430	2 600	2 107	-19
6.	Karkottamispäätökset Utvisning Deportation	178	129	103	-20
7.	Pakolaisen matkustusasiakirjat Resedokument för flykting Refugee travel documents	1 371	1 555	1 700	9
8.	Muukalaispassit Främlingspass Aliens passports	2 225	2 165	2 350	9
9.	Takaisinottoasiat (sis. Dublin) Återtagande ärenden Requests to take back				
	- Suomelle tehdyt takaisinotto- ja vastaanottopyynnöt Begäran om återtagande och mottagning som framställts till Finland Requests to take back and take charge made to Finland	456	420	335	-20
	- Suomen tekemät takaisinotto- ja vastaanottopyynnöt Begäran om återtagande och mottagning som framställts av Finland Requests to take back and take charge made by Finland	1 566	1 263	903	-29
	- Suomen tekemät tiedustelut Förfrågningar som gjorts av Finland Inquiries made by Finland	512	439	393	-10
	- Suomelle tehdyt tiedustelut Förfrågningar som gjorts till Finland Inquiries sent to Finland	606	651	223	-66
10.	Kansalaisuushakemukset Medborgarskapsansökningar Citizenship applications	4 695	3 893	2 824	-27
11.	Kansalaisuusilmoitukset Medborgarskapsanmälningar Citizenship declarations	2 504	2 376	2 199	-7
12.	Kansalaisuusaseman määrittäminen ja tiedustelut Förfrågan om medborgarskap Citizenship inquiries	985	883	1 163	32
	Yhteensä Sammanlagt Totally	42 337	36 591	35 481	-3

Vuoden 2004 yhteensä-luvussa on myös erilliset työluvut ja lausunnot edustustoille, joita ei enää ole.

Taulukoissa olevat luvut ovat hakemus- tai asiamaaria, ei henkilömaaria.

Sammanlagda ansökningar under året 2004 inkl. vissa arbetstillstånd och utlåtanden till beskickningarna som förekommer inte mera.

Talen i tabellerna anger antalet ansökningar och ärenden, inte antaler personer.

Totally figures in years 2004 incl. certain work permits and statements to Finnish foreign missions which no more exist.

The figures shown are applications or administrative matters, not individuals.

English summary 2006

A Year of Quality Improvement and Value Creation

The Directorate of Immigration's operational year 2006 was marked by several significant and extensive projects. In the spring, a project on systematic quality improvement was launched with departmental self-evaluation; subsequently, each unit defined quality-improvement objectives for themselves.

One of the major topics of this year was the project of measuring the influence and value-creation manner of Finnish officials involved in immigration. The parties involved included, alongside the Directorate of Immigration, the Immigration Department of the Ministry of the Interior, the Border Guard and the Police, the Ministry for Foreign Affairs, the Ministry of Labour and the Ministry of Justice. In the course of this project, common spheres of responsibility were established, and their proportions and indicators were set.

The central government productivity plan has ordered that the Directorate instigate a 15 % reduction in personnel by 2011. This will be a difficult matter to handle at a time when employment-based immigration is increasing concurrently with the number of citizenship applications, and no one can tell for sure what the future holds in matters relating to asylum. We plan to cope with the demands of the productivity plan by using the electronic immigration procedure and implementing a strategic personnel plan.

Due to its field of activity, the Directorate of Immigration is often examined in a critical manner and, sometimes, it can be a very stressful working environment. A prerequisite for the functioning of the Directorate of Immigration is the well-being of our personnel, and our main objective is to take good care of them.

Jorma Vuorio
Director-General

A Slight Increase in the Number of Residence Permit Applications

The Directorate of Immigration received approximately 15,900 residence permit applications during 2006. The number of student applicants from non-EU member countries increased and comprised approximately 3,500 of the applications. When divided by nationality, the most residence permits were granted to Russian students (692), followed by students from China (548), the US (233), Turkey (143) and Japan (100).

The majority of employment-based residence permit applications came from Russia, India and Ukraine. In a two-pronged application process, the Directorate of Immigration only issues a decision after the Employment Agency's consideration, based on the political situation regarding labour. The Directorate of Immigration received 3,900 applications requiring the two-pronged process in 2006. The total number of employment-based residence permits granted for non-EU citizens was approximately 5,000.

"The wish at the Directorate of Immigration is that we could withdraw the problematic two-pronged procedure and that the processing times would be reduced by clarifying the legislation," says **Heikki Taskinen**, Director of the Immigration Unit.

Returnee status refers to former Finnish citizens and their descendants, including also the Ingrian Finns, a people from the former Soviet Union. There are still more than 10,000 Ingrian Finns waiting to immigrate on a returnee status.

A significant segment of residence permit applications are those based on family ties; during 2006 5,440 of these applications were submitted to the Directorate of Immigration. Of the decisions granted during 2006, approximately 80% were favourable. The average processing time is 3.5 months for applications based on family ties (excluding refugees); in the case of refugees, the processing time is approximately 12 months.

A One-third Decline in the Number of Asylum Seekers

2,324 people, from almost 80 different countries sought asylum in Finland during 2006. This number showed a decline of over one-third when compared to the previous year. The largest numbers of asylum-seekers came from Bulgaria, Iraq, Serbia and Montenegro, Russia, and Belarus.

A decision was given on 2,386 asylum applications during 2006. Out of the 38 people who were granted asylum, 20 were from Russia – practically all from Chechnya – and 12 were from Iraq. 580 residence permits were granted, 299 of those were only temporary.

A negative decision on asylum was given to 1,481 applicants, of whom 837 were the so-called Dublin Cases. "These asylum applications were not examined in Finland; the applicants were returned to the EU Member State responsible for the examination of their application," explains **Esko Repo**, the Director of the Asylum Unit.

The number of minors entering the country alone and applying for asylum was reduced by half. 112 minors sought asylum in 2006; compared to the 220 of 2005. A residence permit was granted to 100.

There were visits to Northern Thailand and Turkey to select refugees for the refugee quota. The refugees from the Thailand visit were from Myanmar; those from Turkey represent a number of nationalities. 661 people received refugee status within the quota through these foreign visits and as emergency cases.

The Directorate of Immigration implemented a project, which received most of its funding from the European Fund for Refugees. This project had the objective of improving the efficiency and quality of the asylum procedure throughout the EU by developing the processes involved.

Finnish Citizenship is Highly Esteemed

Interest in attaining Finnish citizenship is rising. Almost 4,300 people applied for Finnish citizenship, showing a rise of almost 18% on the previous year. The nationalities that submitted the majority of citizenship applications were Russian, Iraqi, Iranian, Estonian and Somalian.

Citizenship can be, in addition to the application process, also acquired by a declaration. "We received almost 2,400 declarations of citizenship from former Finnish citizens and their descendants from countries with high Finnish immigration in the past. Most came from people who now are citizens of Sweden, the US, Canada, Australia and Russia," explains **Tiina Suominen**, Director of the Nationality Unit.

87% of the naturalisation applications were granted a favourable decision. Of the declarations of citizenship, the decision was negative in less than 2% of the cases.

The Nationality Act of 2003 approves multiple citizenship (dual citizenship). According to the Act, former Finnish citizens and their descendants can regain citizenship by declaration until 31 May 2008. By the end of 2006, over 7,500 former Finnish citizens, or their descendants, had been granted citizenship.

During this year, decisions were given in over 6,600 matters relating to citizenship. In addition to the naturalisation applications and declarations of citizenship, these responsibilities include the definition of citizenship status and related enquiries.

"The average processing time of a citizenship application is 21 months. Declarations of citizenship are processed in approximately two months." Suominen says.

Support and Information for Ensuring Just Decisions

The decision-making of the Directorate has to be consistent and must ensure legal security. Lawyers from the Legal Service and the researchers from the Country Information provide information on countries of origin and contribute to the achievement of these objectives.

“The Directorate of Immigration can apply for a leave to appeal to the Supreme Administrative Court. The appeal process is usually activated on matters of principle, as well as when questions about the uniformity of the administration of justice are involved. During the period of validity of the new Aliens’ Act, the leave to appeal has been applied on average once a month,” says **Jaana Vuorio**, Director of Legal Service and Country Information Unit.

The Country Information provides, produces and analyses information on the countries of origin of the asylum seekers and other entering immigrants. Afghanistan, Iraq and Somalia were under particularly intensive scrutiny in 2006; however, the political, social and human rights issues of Sri Lanka, Belarus and Lebanon were also observed closely.

The Directorate of Immigration was an active participant in the developmental projects of immigration administration and legislation on aliens. During the course of the project, a motion was put forward to completely reshape the Aliens’ Act. The type of subject matter in need of reconsideration and revision includes, for instance, the regulations on family ties and also those on residence permits for employed persons.

The Information Management Unit is Creating a System to Give Them an Advantage

The most significant project for the Information Management Unit at the Directorate of Immigration was to prepare for the electronic immigration procedure system (UMA).

“The system covers matters of international protection, immigration and citizenship, as well as removal and securing procedures, horizontally through administrative officials. We aim to introduce it in 2009,” says **Vesa Hagström**, Director of the Information Management Unit.

E-Customer Services and E-Communications

2006 saw a further development in the electronic customer services and e-communications of the Directorate of Immigration. The Directorate has three websites; the web page at www.uvi.fi, the extranet service Manu for administrative agencies involved in matters of immigration and Suvi, the Directorate’s intranet service.

The web page features a new service, Migrating to Finland? that allows applicants to test online whether they fulfil the requirements of obtaining a residence permit to Finland. There was also a further increase on the information available specifically designed for candidates submitting applications.

The artwork of the Annual Report is by Rozalia Janovic. Janovic, native to former Yugoslavia, is a designer with qualifications in Ceramic Arts from the University of Belgrade. She has lived in Finland since 1988. You can view the work of Janovic online at www.janovic.net

Svensk resumé 2006

Ett år av kvalitet och värdeskapande

Utlänningsverkets verksamhet 2006 utgjordes av flera centrala och omfattande projekt. Projektet, som riktade in sig på en systematisk utveckling av kvaliteten, startade under våren med självvärderingar. Därefter definierade enheterna sina egna kvalitetsutvecklingsobjekt.

En betydande frågelhet var projektet att mäta effektiviteten och värdeskapandet i den finska utlänningsadministrationen, där förutom Utlänningsverket även inrikesministeriets utlänningsavdelning, gränsbevakningen och polisen deltog, samt utrikesministeriet, arbetsministeriet och justitieministeriet. I projektet definierades de gemensamma effektivitetsområdena för utlänningsadministrationen, vikt och mätinstrument beslutades för dessa.

I statsförvaltningens produktivetsprogram har man definierat 15 procents personalnedsättning för Utlänningsverket fram till 2011. Ekvationen är svår, när den arbetsbetingade invandringen ökar, mängden medborgarskapsansökningar växer och vi inte vet vad som kommer att ske på asyldelen de kommande åren. Våra lösningsmodeller för kraven i effektivitetsprogrammet är ett elektroniskt hanteringssystem för utlänningsfrågorna och verkets strategiska personalplan.

Utlänningsverkets verksamhetsområde utsätts ofta för kritisk granskning och att arbeta på verket kan ibland vara mycket tyngande. Personalens välbefinnande är en förutsättning för att Utlänningsverket skall fungera, och vi strävar efter att ta hand om den på många olika sätt.

Jorma Vuorio
överdirektör

Antalet uppehållstillståndsansökningar fortsätter växa

2006 erhöU Utlänningsverket sammanlagt 15 900 uppehållstillståndsansökningar. Det var en ökning bland studenter som kom från utanför EU, de var 3 500 sökanden. Flest uppehållstillstånd beviljades ryska (692) kinesiska (548) amerikanska (233), turkiska (143) och japanska (100) studenter.

De flesta uppehållstillståndsansökningar från arbetstagare utanför EU kommer från Ryssland, Indien och Ukraina. I det tvåfasiga förfarandet fattar Utlänningsverket sitt tillståndsbeslut först efter arbetsministeriets arbetskraftspolitiska överläggning. Denna överläggning krävs dock inte för alla yrkesområden. 2006 inkom cirka 3 900 ansökningar till Utlänningsverket, som fordrade tvåfasigt förfarande. Cirka 5 000 tillstånd beviljades till medborgare i länder utanför EU, vilka anlänt som arbetskraft. "Utlänningsverkets önskan är att vi kommer ifrån det besvärliga tvåfasiga förfarandet och att processen snabbas upp genom att lagstiftningen förenklas", säger **Heikki Taskinen**, chef för immigrationsenheten.

Återinflyttar-begreppet avser f.d. finska medborgare och deras efterkommande samt s.k. ingermanlänningar som härstammar från området i f.d. Sovjetunionen. Över 10 000 personer står i återinflyttarkön för ingermanlänningar.

En betydande ansökningsgrupp för uppehållstillstånd är familjebandsansökningar. Utlänningsverket tog emot 5 440 sådana under året. Av de ansökningar som fastställdes 2006, beviljades cirka 80 procent. Den genomsnittliga hanteringstiden för familjebandsansökningar är cirka 3,5 månader och cirka 12 månader för personer med flyktningbakgrund.

Asylansökningarna minskade med en tredjedel

2006 ansökte 2 324 personer asyl i Finland. Antalet sökanden minskade med över en tredjedel jämfört med året innan. Asylsökandena härstammade främst från Bulgarien, Irak, Serbien och Montenegro, Ryssland och Vitryssland.

2 386 sökanden fick asyltillstånd. Av dessa 38 personer var 20 ryssar, i praktiken tjetjener, samt 12 irakier. 580 uppehållstillstånd beviljades, varav 299 var temporära.

1 481 sökanden fick avslag på sin asylansökan, varav 873 var s.k. Dublinfall. "Dessa sökandes asylansökningar undersöktes inte i nämnvärd grad i Finland, utan de återlämnades till den av unionens medlemsstater, som var ansvarig för undersökningar av ansökningen", klargör **Esko Repo**, chef för asylenheten.

Antalet ensamma och minderåriga asylsökanden halverades. 112 stycken ansökte om asyl, året innan var det 220 minderåriga. Upphållstillstånd beviljades för 100 stycken.

Valresorna för flyktingkvoten gick till norra delen av Thailand, där personer av Myanmar-nationaliteten valdes och till Turkiet, där flera olika nationaliteter valdes. Under valresorna valdes 661 personer som kvotflyktingar och nödfall.

Utlänningsverket genomförde år 2006 projektet som till största delen var finansierat av Europas flyktingfond ERF, där man genom att utveckla processer strävade efter att förbättra asylförfarandets effektivitet och kvalitet i hela EU. Projektets slutrapport kommer att publiceras 2007.

Finskt medborgarskap värdesätts

Alltfler är intresserade av finskt medborgarskap. Nästan 4 300 ansökte om medborgarskap, vilket är 18 procent mer än året innan. Medborgarskapsansökningar gjordes främst av ryssar, irakier, iranier, somalier och ester.

Medborgarskap kan förutom genom ansökan, även erhållas via anmälan. "Medborgarskapsanmälningar gjordes av nästan 2 400 f.d. finska medborgare och deras efterlevande från

länder, dit finländare har utvandrat. I spetsen finns medborgare i Sverige, USA, Kanada, Australien och Ryssland", berättar **Tiina Suominen**, chef på medborgarskapsenheten.

87 procent av beslut gällande medborgarskapsansökningar var positiva. I gruppen medborgarskapsanmälningar var andelen avslag mindre än två procent.

I medborgarskapslagen som trädde i kraft 2003 godkänns flerfaldigt medborgarskap (dubbelt medborgarskap). Enligt lagen kan f.d. finska medborgare och deras efterlevande få tillbaka sitt finska medborgarskap genom en anmälan till och med 2008-05-31. Vid 2006 års slut hade medborgarskap beviljats för över 7 500 f.d. finska medborgare eller deras efterlevande.

Under året avgjordes över 6 600 olika medborgarskapsfrågor. Personalen sysselsätts förutom av ansökningar och anmälningar även av definieringar och förfrågningar om medborgarskap. "Den genomsnittliga hanteringstiden för en medborgarskapsansökan är ett år och nio månader och vid medborgarskapsanmälningar är det endast cirka två månader", berättar Suominen.

Stöd och information för rättssäkra beslut

Utlänningsverkets beslutsfattande skall vara enhetligt och rättssäkert. Detta mål stöds av juristerna på rättstjänsten och utredarna på länderinformations servicen som ger information om ursprungslandet.

"Utlänningsverket har möjlighet att ansöka tillstånd att överklaga hos den högsta förvaltningsdomstolen. Tillstånd att överklaga ansöks om främst i principiella frågor eller om det är fråga om enhetlig rättspraxis. Sedan den nya utlänningslagen trädde i kraft, har det gjorts i genomsnitt en ansökan om tillstånd att överklaga i månaden", berättar **Jaana Vuorio**, chef för enheten för juridisk service och länderinformation.

Länderinformation införskaffar, producerar och analyserar ursprungslandsinformation om länder, varifrån det kommer asylsökande eller andra invandrare till Finland. 2006 kon-

centrerade man sig på främst Afghanistan, Irak och Somalia, men man följde även den politiska, samhälleliga och människorättssituationen i Sri Lanka, Vitryssland och Libanon.

Utlänningsverket deltog även aktivt i utvecklingsprojekten för utlänningsadministrationen och invandrarlagstiftningen, där man presenterade den övergripande renoveringen av invandrarlagen. Frågor som kräver ny granskning och genomgång är t.ex. regler, som rör familjeband och de arbetstagarnas uppehållstillståndssystem.

Dataadministration högst på agendan

Det centrala projektet för Utlänningsverkets dataadministration 2006 var förberedandet för utlänningsärendenas elektroniska ärendehanteringssystem UMA. "I systemet hanteras tväradministrativt ärenden, som rör internationellt beskydd, invandring och medborgarskap samt avvisning och skyddsärenden och det är tänkt att tas i bruk 2009", berättar chef för informationsförvaltningsenheten **Vesa Hagström**.

Elektronisk kundservice och kommunikation

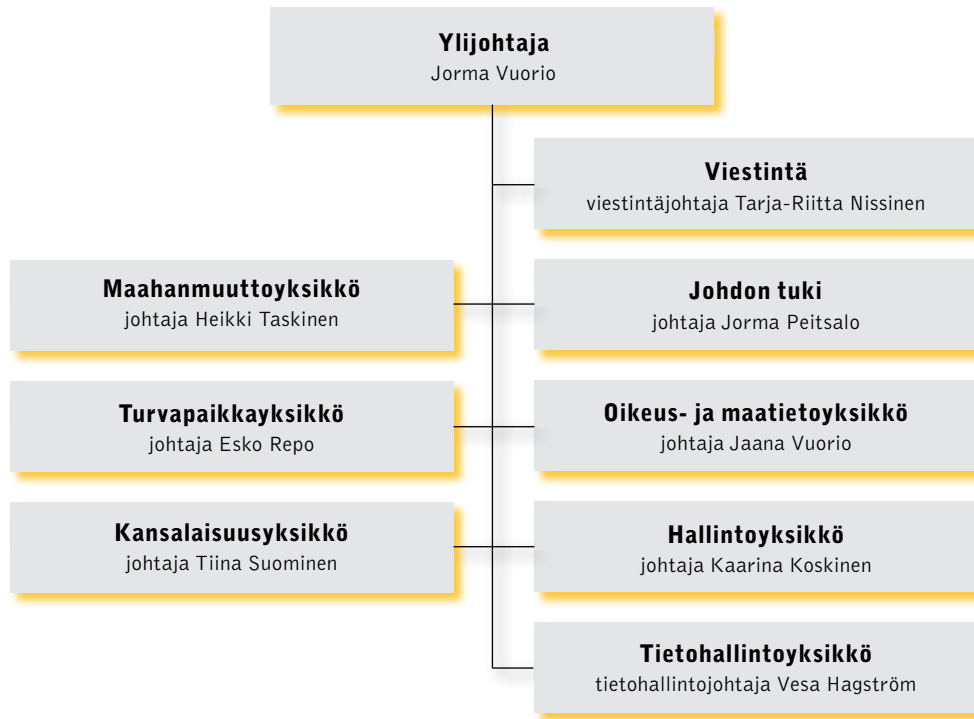
Man fortsatte att utveckla Utlänningsverkets elektroniska kundservice och kommunikation. Verket har tre webbplatser: Internetsidan www.uvi.fi, Manu som är en extern nätsida avsedd för myndigheter inom utlänningsadministrationen samt intranätetsidan Suvi.

Den nya Flytta till Finland –tjänsten lades till på hemsidan, med hjälp av vilken kunder kan testa sina förutsättningar att få uppehållstillstånd i Finland, men även annan information riktad särskilt till sökande-kunder lades till sidan.

Konstverken i årsberättelsen är utförda av formgivaren Rozalia Janovic, som härstammar från före detta Jugoslavien. Hon avlade keramikkonstnärsexamen vid Belgrads universitet och har bott i Finland sedan 1988. För fler verk av Janovic, gå in på www.janovic.net

Organisaatio 1.4.2007

UVI lyhyesti

Ulkomaalaisvirasto (UVI) on sisäasiainministeriön alainen virasto, joka aloitti toimintansa 1.3.1995

HALLITUN MAAHANMUUTON EDISTÄMINEN

Ulkomaalaisvirasto toteuttaa Suomen virallista maahanmuutto- ja pakolaispolitiikkaa, jonka keskeisenä periaatteena on hallitun maahanmuuton edistäminen.

Tämä tarkoittaa:

- > Ihmis- ja perusoikeuksien, hyvän hallinnon ja oikeusturvan periaatteiden korostamista
- > Maahanmuuttoon liittyvien väärinkäytösten estämistä

UVIN TEHTÄVÄT

- > Ulkomaalaisten maahanmuuttoa, maassa oleskelua ja pakolaisuutta koskevat asiat
- > Suomen kansalaisuutta koskevat asiat
- > Tietopalvelut poliittisen päätöksenteon tueksi sekä kotimaista että kansainvälistä yhteistyötä varten
- > Ulkomaalaisrekisterin ylläpito

ULKOMAALAISVIRASTO 2012

Ulkomaalaisviraston tahtotila ja visio vuonna 2012: Maahanmuutosta kansalaisuuteen – huippuosaamista muuttuvassa maailmassa yksilön ja yhteiskunnan parhaaksi.

HYVÄÄ PALVELUA JA AMMATTITAITOA

Ulkomaalaisviraston arvot rakentuvat demokraattisen oikeusvaltion ja pohjoismaisen hyvinvointiyhteiskunnan arvopohjalle voimakkaasti kansainvälistyvässä ympäristössä. Ulkomaalaisviraston arvot on kiteytetty muotoon: avoin, osaava ja oikeudenmukainen UVI.

KESKEISET YHTEISTYÖKUMPPANIT

- > Poliisi
- > Rajavartiolaitos
- > Työministeriö
- > Ulkoasiainministeriö

Entisestä Jugoslaviasta kotoisin oleva muotoilija **Rozalia Janovic** on valmistunut keramiikkataiteilijaksi Belgradin yliopistosta ja suorittanut lisäksi jatko-opintoja Taideteollisen korkeakoulun keramiikka- ja lasisuunnitteluosastolla. Suomeen hän muutti vuonna 1988.

Janovic on edennyt keramiikkateoksista työskentelemään pergamenttinahalla, josta hän alkuun muotoili pääasiassa läpikuultavia, veistoksellisia valaisimia. Valaisimien lisäksi hän on valmistanut pergamentista eläin- ja koneaiheisia veistoksia. Työssään hän kuvaa ihmisen jakautunutta ja pakkomielteistä suhtautumista luontoon.

Taiteellisen työnsä lisäksi Janovic on työskennellyt Arabian keramiikkatehtailla ja toiminut yli kymmenen vuotta Kuopion muotoiluakatemian keramiikan ja kuvallisen ilmaisun lehtorina. Rozalia Janovicin teoksia on nähtävillä internet-osoitteessa **www.janovic.net**

Luettelo tämän julkaisun teoksista:

- Kansi: Iltasatu (yksityiskohta), 2002, pergamentti, teräs, sähkövalo
- Sivu 3: Aukikääriytyminen (yksityiskohta), 2001, pergamentti
- Sivu 7: Pesä (yksityiskohta), 2005, pergamentti
- Sivu 10: Kruunu (yksityiskohta), 2005, pergamentti, akryylimuovi
- Sivu 15: Maaailmanpyörä (yksityiskohta), 2002, pergamentti, teräs, sähkömoottori
- Sivu 17: Tienrakentajat (yksityiskohta), 2006, pergamentti
- Sivu 19: Työkyky, 2006, pergamentti
- Sivu 21: Nimetön, 2006, pergamentti
- Sivu 22: Opetus-lapset (yksityiskohta), 2005, pergamentti
- Sivu 24: Nimetön, 2006, pergamentti, sähkövalo

Vuosikertomuksen kuvat: Ulkomaalaisvirasto, Kimmo Brandt ja Kari Paaanen
Viestintä Oy Viisikko / Yliopistopaino 4/2007

Ulkomaalaisvirasto

Katuosoite | Panimokatu 2 A

Postiosoite | PL 18

00581 Helsinki

Puhelinvaihte | (09) 4765 500

Faksi | (09) 4765 5858

Sähköposti | Ulkomaalaisvirasto@uvi.fi

tai etunimi.sukunimi@uvi.fi

Utlänningsverket

Gatuadress | Bryggerigatan 2 A

Postadress | PB 18

00581 Helsingfors

Telefonväxel | (09) 4765 500

Telekopia | (09) 4765 5858

Elektronisk postadress | Ulkomaalaisvirasto@uvi.fi

eller förnamn.släktnamn@uvi.fi

The Directorate of Immigration

Street address | Panimokatu 2 A

Postal address | P.O. Box 18

00581 Helsinki

Exchange | +358 9 4765 500

Telefax | +358 9 4765 5858

E-mail | Ulkomaalaisvirasto@uvi.fi

or given name.surname@uvi.fi

www.uvi.fi